

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД ЗА
2022. ГОДИНУ**

**Број: 400-934/2023-06/17
Београд, 26. децембар 2023. године**

САДРЖАЈ:

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	3
1. Извештај о ревизији финансијских извештаја политичке странке „Доста је било“, Београд за 2022. годину.....	3
2. Извештај о ревизији правилности пословања политичке странке „Доста је било“, за 2022. годину.....	6
ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА.....	8
ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ.....	15
ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ.....	55

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја политичке странке „Доста је било“, Београд за 2022. годину

Негативно мишљење о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Политичке странке „Доста је било“, Београд (у даљем тексту: Странка) за 2022. годину, који обухватају: 1) Биланс стања и 2) Биланс успеха.

По нашем мишљењу, због значаја питања описаних у делу извештаја Основ за негативно мишљење о финансијским извештајима, финансијски извештаји не дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Политичке странке „Доста је било“, Београд на дан 31. децембар 2022. године, као и резултата њеног пословања за пословну годину завршену на тај дан.

Основ за негативно мишљење о финансијским извештајима

У пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину Странка није приказала:

- Приходе по основу уплаћених средства из јавних извора на посебан наменски рачун Странке за финансирање трошкова изборних кампања у износу од 68.834 хиљаде динара и
- Трошење средстава примљених из јавних извора ради финансирања трошкова изборних кампања који су исказани у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које су споразумно утврдили Странка и Удружење „Доста је било-Рестарт“, Београд у износу од 69.312 хиљада динара.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше негативно мишљење.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на Напомену 3.2.2.1. Извештаја у којој је наведено да новчана средства намењена за финансирање редовног рада из буџета Општине Кула нису уплаћена у 2022. години на текући рачун Странке у износу 39 хиљада динара, иако према члану 8 Коалиционог споразума од 19. фебруара 2022. године, Странци припада 50% новчаних средстава за финансирање редовног рада из буџета наведене локалне самоуправе.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018 - др. закон.

² „Службени гласник РС“, број 9/09.

Према писаном обавештењу Странке (e-mail) од 31. јула 2023. године, средства из буџета се уплаћују одборничкој групи политичке странке у Кули, за рад исте, на наменски рачун отворен од стране одбора политичке странке у Кули.

Чланом 18 Закона о финансирању политичких активности прописано је да политичка странка може да има више рачуна искључиво са истим пореским идентификационим бројем, као и девизни рачун, преко којих врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада.

Наше мишљење не садржи резерву по овом питању.

Остала питања

Финансијски извештаји политичке странке „Доста је било“, Београд нису у ранијем периоду били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.
- Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41,
11000 Београд, Србија
26. децембар 2023. године

2. Извештај о ревизији правилности пословања политичке странке „Доста је било“, Београд за 2022. годину

Негативно мишљење о правилности пословања

Уз ревизију финансијских извештаја политичке странке „Доста је било“, Београд за 2022. годину, извршили смо ревизију правилности пословања из области извора и начина финансирања и коришћења прибављених средстава и уговора о правима и обавезама по основу рада за 2022. годину.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у делу извештаја *Основ за негативно мишљење о правилности пословања*, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима политичке странке „Доста је било“, Београд, из области извора и начина финансирања и коришћења прибављених средстава и уговора о правима и обавезама по основу рада, нису извршене, по свим материјално значајним питањима, у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе.

Основ за негативно мишљење о правилности пословања

- 1) Политичка странка „Доста је било“, Београд је приказала трошкове изборних кампања у износу од 69.312 хиљада динара у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетим Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунама које је споразумно утврдила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд. У поступку ревизије Странка није презентовала веродостојне рачуноводствене исправе, односно доказе којима се потврђује да се приказани трошкови у Коначним обрачунама и поднетим извештајима Агенцији за спречавање корупције односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности у износу од најмање 38.278 хиљада динара, а што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству и чл. 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката.
- 2) Политичка странка „Доста је било“, Београд је евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима за 2022. годину нематеријалне трошкове најмање у износу од 1.975 хиљада динара, без веродостојних рачуноводствених исправа из којих се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена, односно без доказа да се наведени трошкови односе на редован рад Странке, у смислу члана 19 Закона о финансирању политичких активности, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.
- 3) Уговором о пословно-техничкој сарадњи у изборним кампањама од 7. фебруара 2022. године који је Странка закључила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд није уговорена цена услуга Удружења, нити је у наведеном уговору назначена тржишна вредност услуга које Удружење пружа Странци без накнаде, што није у складу са чланом 3 став 3 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката, а у вези са чланом 9 Закона о финансирању политичких активности.

Ревизију правилности пословања смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прикупили довољни и одговарајући да пруже основ за наше негативно мишљење.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припрему и уношење података у финансијске извештаје, руководство субјекта ревизије је такође дужно да обезбеди да активности, финансијске

трансакције, информације и одлуке исказане у финансијским извештајима буду у складу са прописима који их уређују. Ова одговорност обухвата и успостављање финансијског управљања и контроле ради обезбеђивања разумног уверавања да ће се циљеви остварити кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима.

Одговорност ревизора за ревизију правилности пословања

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, наша одговорност је и да изразимо мишљење о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, по свим материјално значајним питањима, усклађено са законом и другим прописима. У тачки 2. Напомена уз Извештај о ревизији наведени су прописи који су коришћени као извори критеријума. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Ова одговорност подразумева спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа да би се добило уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима, извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41,
11000 Београд, Србија
26. децембар 2023. године

ПРИЛОГ I

РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

САДРЖАЈ

1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја	10
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја	11
3. Резиме откривених неправилности у ревизији правилности пословања	11
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	12
5. Захтев за доставу одазивног извештаја	13

1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1³

- 1) Као што је објашњено у тачки 3.2 Напомена, Скупштина Странке није донела одлуку о усвајању финансијских извештаја за 2022. годину, што није у складу са чланом 43 став 1 Закона о рачуноводству.
- 2) Као што је објашњено у тачки 3.2 Напомена, Странка није општим актом уредила организацију рачуноводства, вођење пословних књига, интерне рачуноводствене контролне поступке, није утврдила рачуноводствене политике, није уредила кретање рачуноводствених исправа, нити је утврдила рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама, што није у складу са чланом 8 Закона о рачуноводству и члановима 2 и 7 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

ПРИОРИТЕТ 2⁴

- 3) Као што је објашњено у тачки 3.2.2.6. Напомена, Странка није евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима за 2022. годину на позицији Прихода по посебним прописима из буџета и осталих извора, уплаћена средства из јавних извора на посебан наменски рачун Странке за финансирање трошкова изборних кампања у износу од 68.834 хиљаде динара, што није у складу чланом 27 став 1 и 2 Закона о финансирању политичких активности, општим рачуноводственим начелима која су прописана чланом 23 Закона о рачуноводству и чланом 4 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, нити је у складу са чланом 39 и 40 поменутог Правилника.
- 4) Као што је објашњено у тачки 3.2.2.6. Напомена, у пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину Странка није приказала трошење средстава примљених из јавних извора ради финансирања трошкова изборних кампања који су исказани у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које су споразумно утврдили Странка и Удружење у износу од 69.312 хиљада динара, што није у складу са чланом 23 став 1 Закона о рачуноводству и чланом 4 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, нити је у складу са чланом 39 и 41 поменутог Правилника.
- 5) Као што је објашњено у тачки 3.1.1. Напомена, Странка није вршила годишњи попис имовине у износу од 144 хиљаде динара и обавеза у износу од 9.011 хиљада динара исказаних у Билансу стања за 2022. годину, односно није утврдила стварно стање и није извршила усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем на дан 31. децембра 2022. године, што није у складу са одредбама члана 20 став 2 Закона о рачуноводству и члана 2 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

³ ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.

⁴ ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја, а не дуже од годину дана.

ПРИОРИТЕТ 3⁵

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1

- 1) Препоручујемо Странци да у складу са Статутом подноси редовне годишње финансијске извештаје Скупштини Странке на усвајање. (Напомена 3.2. - Препорука број 3)
- 2) Препоручујемо Странци да општим актом уреди организацију рачуноводства, вођење пословних књига, интерне рачуноводствене контролне поступке, утврди рачуноводствене политике, да уреди кретање рачуноводствених исправа, утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама у складу са Законом о рачуноводству. (Напомена 3.2. - Препорука број 5)

ПРИОРИТЕТ 2

- 3) Препоручујемо Странци да све трансакције које се односе на уплаћена средства из јавних извора евидентира у пословним књигама и прикаже у финансијским извештајима у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица. (Напомена 3.2.2.6. - Препорука број 7)
- 4) Препоручујемо Странци да трошкове изборних кампања евидентира у пословним књигама и приказује у финансијским извештајима у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица. (Напомена 3.2.2.6. - Препорука број 8)
- 5) Препоручујемо Странци да годишњи попис имовине и обавеза врши на начин и у роковима прописаним Законом о рачуноводству и подзаконским актима. (Напомена 3.1.1. - Препорука број 2)

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

3. Резиме откривених неправилности у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1

- 1) Као што је објашњено у тачки 3.1.1. Напомена, Странка нема финансијски план за 2022. годину, нити план рада, што није у складу са чланом 23 став 1 тачка 6 и чланом 30 став 5 тачка 15 Статута Странке.

⁵ ПРИОРИТЕТ 3 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

- 2) Као што је објашњено у тачки 3.2. Напомена, Странка није презентовала Одлуку о поверавању књиговодствених и рачуноводствених послова организацији или лицу које има лиценцу за обављање ових послова, нити је презентовала уговор којим је поверено вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, правном лицу или предузетнику, који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, што није у складу са чланом 16 Закона о рачуноводству и чланом 7 Правилника о материјално финансијском пословању.

ПРИОРИТЕТ 2

- 3) Као што је објашњено у тачки 3.2.2.6 Напомена, Странка је приказала трошкове изборних кампања у износу од 69.312 хиљада динара у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетим Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које је споразумно утврдила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд. У поступку ревизије Странка није презентовала веродостојне рачуноводствене исправе, односно доказе којима се потврђује да се приказани трошкови у Коначним обрачунима и поднетим извештајима Агенцији за спречавање корупције односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности у износу од најмање 38.278 хиљада динара, а што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству и чл. 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката.
- 4) Као што је објашњено у тачки 3.2.2.5. Напомена, Странка је евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима за 2022. годину нематеријалне трошкове најмање у износу од 1.975 хиљада динара, без веродостојних рачуноводствених исправа из којих се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена, односно без доказа да се наведени трошкови односе на редован рад Странке, у смислу члана 19 Закона о финансирању политичких активности, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.
- 5) Као што је објашњено у тачки 3.2.2.6 Напомена, уговором о пословно-техничкој сарадњи у изборним кампањама од 7. фебруара 2022. године који је Странка закључила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд није утврђена цена услуга Удружења, нити је у наведеном уговору назначена тржишна вредност услуга које Удружење пружа Странци без накнаде, што није у складу са чланом 3 став 3 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката, а у вези са чланом 9 Закона о финансирању политичких активности.

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1

- 1) Препоручујемо Странци да донесе финансијски план и план рада Странке за 2024. и наредне године у складу са Статутом и другим општим актима Странке. (Напомена 3.1.1 - Препорука број 1)

- 2) Препоручујемо Странци да поверавање рачуноводствених послова врши у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о материјално-финансијском пословању. (Напомена 3.2 - Препорука број 4)

ПРИОРИТЕТ 2

- 3) Препоручујемо Странци да за трошкове изборних кампања обезбеди веродостојну рачуноводствену документацију из које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству и чл. 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката, односно доказе да се исти односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности. . (Напомена 3.2.2.6 - Препорука број 9)
- 4) Препоручујемо Странци да нематеријалне трошкове који се односе на редован рад Странке евидентира у пословним књигама на основу веродостојних рачуноводствених исправа у складу са Законом о рачуноводству. (Напомена 3.2.2.5 - Препорука број 6)
- 5) Препоручујемо Странци да уговорима које закључује са другим правним лицима утврди цену услуга или да назначи тржишну вредност услуга које прима без накнаде. (Напомена 3.2.2.6 - Препорука број 10)

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

5. ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Политичка странка „Доста је било“, Београд је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужна да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Политичка странка „Доста је било“, Београд је обавезна да у одазивном извештају исказе мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужна да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Политичка странка „Доста је било“, Београд обавезна је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Политичка странка „Доста је било“, Београд обавезна је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

ПРИЛОГ II

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије	17
2. Критеријуми за ревизију правилности пословања	20
3. Налази у поступку ревизије	21
3.1. Интерна финансијска контрола	21
3.1.1. Финансијско управљање и контрола	21
3.1.2. Интерна ревизија.....	28
3.2. Финансијски извештај	28
3.2.1. Биланс стања	34
3.2.1.1. Готовина и готовински еквиваленти	34
3.2.1.2. Вишак расхода над приходима	35
3.2.1.3. Остале краткорочне обавезе	35
3.2.2. Биланс успеха	36
3.2.2.1. Приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	36
3.2.2.2. Трошкови материјала и енергије	37
3.2.2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	38
3.2.2.4. Трошкови производних услуга	38
3.2.2.5. Нематеријални трошкови.....	38
3.2.2.6 Финансирање трошкова изборних кампања	41
3.2.3. Потенцијалне обавезе	54
3.3. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора	54

1. Основни подаци о субјекту ревизије

1.1. Оснивање политичке странке „Доста је било“, Београд

Политичка странка „Доста је било“, Београд (у даљем тексту: Странка) уписана је у Регистар политичких странка на основу решења Министарства државне управе и локалне самоуправе од 11. фебруара 2022. године, на регистрационом листу 124.

Оснивачка скупштина странке „Доста је било“, на седницама одржаним у Београду, дана 11. фебруара 2017. године и 27. јануара 2022. године, донела је Оснивачки акт Странке.

Назив политичке странке је: „Доста је било“;

Скраћени назив Странке је: „ДЈБ“

Седиште Странке је у Београду, улица Нушићева број 27.

Матични број: 18379627

Порески идентификациони број: 112888664

Шифра делатности: 9492 – делатност политичких организација

Странка је јединствена политичка организација која обухвата целокупно чланство и све организационе облике Странке.

Странка у правном промету делује као једно правно лице.

Решењем Министарства за државну управу и локалну самоуправу број: 00-00-00015/2022-28 од 11. фебруара 2022. године као заступник Странке у Регистар политичких странака уписан је Саша Радуловић из Београда.

Странка нема запослена лица.

1.2. Програмски циљеви политичке странке „Доста је било“, Београд

Чланом 5 Статута Странке утврђени су програмски циљеви које Странка жели да постигне кроз своје политичко деловање:

- успостављање и одржавање владавине права и правне државе;
- потпуна транспарентност јавног сектора, јавно вршење јавних овлашћења;
- успостављање одговорности носилаца јавних функција;
- дефинисање јавног и друштвеног интереса;
- једнака права, услови и могућности за све грађане;
- уживање и поштовање људских права и слобода, без обзира на род, веру, расу и националност, сексуалну оријентацију, политичко уверење, социјално стање и остала својства;
- безбедна земља са јасном улогом у свету;
- култура иновација и постигнућа;
- универзална социјална заштита за све грађане која подразумева здравствену, социјалну и пензиону заштиту за све грађане;
- искорењивање сиромаштва и постизање потпуне функционалне писмености;
- слободно тржиште засновано на конкуренцији, знању, ефикасности и иновативности, ослобођено злоупотребе монопола, које грађанима и привреди пружа квалитетне производе и услуге;

- фокус економске политике на стварање услова за успех породичних предузећа – малих и средњих правних лица, предузетника и индивидуалних пољопривредних газдинстава;
- смањење пореског оптерећења, посебно пореза и доприноса на рад;
- укидање државних субвенција – подршка привреди кроз смањење администрације, пореза, трошкова пословања, трошкова кредитирања, заштиту од дампинга и субвенционисаног увоза;
- поштовање имовинских права;
- слобода и независност медија;
- независно, непристрасно, квалитетно и ефикасно правосуђе;
- унапређење и јачање независних демократских институција система;
- укидање партократије;
- укидање партијског запошљавања и јасна подела на политичке и професионалне функције у јавном сектору;
- рационализација и професионализација јавне управе;
- борба против корупције и организованог криминала методама правне државе;
- квалитетно образовање доступно свим грађанима без обзира на економску снагу родитеља и домаћинства;
- заштита културног наслеђа, култура финансирана из буџета доступна свим грађанима;
- организован рекреациони спорт доступан свој деци и омладини кроз систем образовања;
- децентрализација, равномеран регионални развој и аутономија;
- заштита и очување животне средине.

1.3. Финансирање странке

Чланом 64 Статута Странке одређено је да Странка прибавља средства потребна за обављање страначких активности, редовног рада и трошкова изборне кампање из јавних и приватних извора.

Јавни извори су: новчана средства, услуге и добра која даје Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, њихови органи, као и организације чији су они оснивачи.

Приватни извори су: чланарине, прилози правних и физичких лица, наследство, легати, приходи од имовине Странке, задуживање код банака и других финансијских организација у Републици Србији.

1.4. Имовина странке

У пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину исказана је имовина у износу од 144 хиљаде динара која се у целини односи на готовину и готовинске еквиваленте.

Стална имовина није евидентирана у пословним књигама Странке и није исказана у финансијским извештајима за 2022. годину.

1.5. Органи Странке

Чланом 21 Статута Странке утврђено је да су органи Странке: Скупштина, Главни одбор, Председништво, председник, Статутарна комисија и Надзорни одбор.

Скупштина, као највиши орган Странке:

- доноси Програм, Статут и потврђује политику и стратегију Странке, доноси смернице, ставове и декларације, доноси одлуке о годишњој чланарини, потврђује одлуке о удруживању Странке у шире савезе у земљи и иностранству, као и о спајању са другим политичким странкама или организацијама,
- бира и разрешава: председника, потпредседнике, заменика председника, председника и чланове Статутарне комисије, председника и чланове Надзорног одбора и председнике форума,
- разматра и усваја редован годишњи извештај и план рада Странке који подноси председник,
- разматра и усваја све редовне годишње извештаје свих органа које бира,
- доноси одлуку о престанку рада Странке и обавља и друге послове у складу са Статутом и општим актима Странке.

Редовна Скупштина одржава се једанпут годишње друге суботе у фебруару.

Главни одбор Странке: спроводи одлуке Скупштине, надзире рад председника, Председништва, Програмског савета и свих територијалних одбора; утврђује политику Странке у складу са Програмом, циљевима и вредностима одређеним Статутом; одлучује о предизборним коалицијама, именује и разрешава генералног секретара, чланове програмског савета и секретара за међународну сарадњу на предлог председника предлаже и усваја одлуку о покретању поступка измене и допуне Статута, програма и других општих аката Странке и др.

Председништво Странке које чини председник Странке, заменик председника и потпредседници Странке, утврђује и води политику Странке између два заседања Главног одбора.

Председништво спроводи политику Странке и одлуке Главног одбора, располаже имовином Странке, предлаже измене и допуне Статута, предлаже Скупштини чланове и председника Статутарне комисије и Надзорног одбора, именује и разрешава чланове Извршног тима Странке, усваја финансијски план најкасније до 30. децембра текуће за наредну календарску годину на предлог председника и др.

Председника Странке бира Скупштина Странке на период од четири године. Председник Странке представља, води и заступа Странку, предлаже потпредседнике и заменика председнице Странке из редова потпредседника Странке, предлаже генералног секретара и секретара за међународну сарадњу, предлаже окружне поверенике, сазива Скупштину и Главни одбор по сопственој иницијативи или на предлог овлашћеног предлагача, предлаже измене Статута и измене општих акта Странке, предлаже Главном одбору изборни програм, подноси годишњи извештај Скупштини, управља и руководи Странком у складу са законом, Програмом и Статутом Странке, предлаже располагање имовином Странке, предлаже чланове и води Извршни тим Странке, председава седницама Председништва Странке, може да делегира потпредседницима Странке овлашћења из своје надлежности, даје пуномоћје за заступање Странке пред судом или другим органом и обавља и друге послове у складу са Статутом.

1.6. Општа акта Странке

Према члану 12 Статута, општи акти Странке који се доносе на основу Статута су:

1. Правилник о чланству;
2. Правилник о чланаринама и прилозима;
3. Правилник о критеријумима и изборима;

4. Пословник органа и тела Странке;
5. Пословник територијалних организација;
6. Пословник програмских савета и ресорних одбора;
7. Пословник посланичких и одборничких група;
8. Правилник о материјално финансијском пословању;
9. Правилник о административном и архивском пословању.

Чланом 72 Статута одређено је да ће сва општа акта прописана Статутом бити донета најкасније у року од шест месеци почев од дана регистрације Странке код надлежних органа.

У складу са чланом 72 став 4 Статута, Одбор оснивача је на седници одржаној дана 20. фебруара 2022. године донео Одлуку којом се потврђује важење свих правилника и других општих аката странке донетих пре регистрације Странке у Регистру политичких странака, да све одлуке донете по основу правилника и других општих аката производе правно дејство и да су сви органи дужни да ову чињеницу поштују.

1.7. Надзор над законитошћу рада политичких странака

Надзор над спровођењем Закона о политичким странкама врши Министарство надлежно за послове управе, на основу одредаба члана 40 наведеног закона.

Контролу финансијских извештаја (редовно пословање и финансирање изборних кампања) спроводe Агенција за спречавање корупције и Државна ревизорска институција, у складу са одредбама чл. 32, 33 и 35 Закона о финансирању политичких активности⁶ и члана 10 став 1 тачка 10 Закона о Државној ревизорској институцији⁷.

2. Критеријуми за ревизију правилности пословања

Ревизија правилности пословања према Закону о Државној ревизорској институцији је испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са приходима и расходима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе.

У овој ревизији испитивали смо усклађеност пословања из следећих области: извори и начин финансирања политичких активности и коришћење прибављених средстава за политичке активности и уговорима.

Прописи који су коришћени, у ревизији правилности пословања, као извори критеријума су:

- Закон о финансирању политичких активности⁸,
- Закон о раду⁹ и
- интерна акта субјекта ревизије.

⁶ „Службени гласник РС“, број 14/22

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 101/05,54/07,36/10 и 44/18-др.закон

⁸ „Службени гласник РС“, број 14/22

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07,36/10 и 44/18-др.закон

3. Налази у поступку ревизије

3.1. Интерна финансијска контрола

3.1.1. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола се организују као систем процедура и одговорности свих лица у организацији.

Руководство Странке одговорно је за успостављање организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у обезбеђивању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Финансијско управљање и контрола обухваћени су кроз: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникацију и праћење и процену система.

1) Контролно окружење

Одредбама члана 31 став 1 Закона о финансирању политичких активности¹⁰ је прописано да статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичког субјекта, мора бити одређен начин обављања унутрашње контроле финансијског пословања и право чланова, односно бирача који подржавају изборну листу, да се упознају са приходима и расходима политичког субјекта.

Чланом 73 Статута одређено је да Статут ступа на снагу осмог дана од дана усвајања на Оснивачкој скупштини и да се објављује на интернет страници Странке.

У поступку ревизије Странка је презентовала Статут који је објављен на интернет страници Странке.

Чланом 66 Статута уређено је да оснивачка скупштина Странке именује чланове оснивачког одбора, бира првог председника, заменика председника, потпредседнике и довољан број чланова Статутарне комисије, Надзорног одбора и председника Форума.

Статутом уређен је систем интерне контроле.

Према члану 21 наведеног Статута органи Странке су: Скупштина, Главни одбор, Председништво, Статутарна комисија и Надзорни одбор.

Чланом 24 Статута одређено је да је извршни тим Странке оперативно тело које се бави правним питањима, финансијама, комуникацијама, маркетингом, организацијом догађаја и свим другим оперативним пословима Странке. Чланови извршног тима су: генерални секретар, секретар за међународне односе, директор за територијалну организацију, директор за финансије, директор за комуникације, директор за информационе системе, директор за логистику, директор за програмски маркетинг који је у време избора Шеф кампање и други чланови по одлуци Председништва.

¹⁰ „Службени гласник РС“, број 14/22

Према члану 37 Статута, Надзорни одбор Странке као контролно-надзорни орган Странке контролише приходе Странке, употребу финансијских средстава Странке и управљање имовином која је у власништву Странке или којом Странка располаже по другом основу. Надзорни одбор спроводи редовне и ванредне контроле. Редовна контрола се спроводи једанпут годишње, пре одржавања редовне Скупштине Странке, у јануару месецу након састављања, а пре предаје финансијских извештаја надлежним органима. Надзорни одбор спроводи редовну контролу финансијских извештаја сваке предизборне кампање у којој учествује Странка, одмах након њихове припреме и пре подношења надлежним државним органима. Надзорни одбор подноси извештај о свом раду Скупштини.

У поступку ревизије нису презентовани докази да је Надзорни одбор спроводио редовну контролу, у јануару месецу након састављања, а пре предаје финансијских извештаја надлежним органима, нити да је спроводио редовну контролу финансијских извештаја предизборних кампања у 2022. години.

Одредбама члана 31 став 2 Закона о финансирању политичких активности је прописано да статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичке странке, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом за спречавање корупције (у даљем тексту: одговорно лице).

Одредбама става 3 истог члана прописано је да уколико политичка странка није обавестила Агенцију о именовању или промени лица из става 2. овог члана, у року од три дана од дана именовања, односно промене, законски заступник, уписан у регистар политичких странака које води надлежно министарство за послове државне управе, је лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом.

Одредбама става 5 и 6 члана 31 Закона о финансирању политичких активности прописано је да се уговором о образовању коалиције одређује политичка странка и одговорно лице за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом и да су дужне да Агенцију обавештавају о именовању и промени одговорног лица у року од три дана од његовог именовања, односно промене.

Одредбама става 7 истог члана закона прописано је да одговорно лице потписује све финансијске извештаје политичког субјекта и одговорно је за вођење евиденције у вези са финансирањем политичког субјекта.

Одлуком Главног одбора од 14. фебруара 2022. године именован је генерални секретар Странке, који је поднео оставку дана 21. децембра 2022. године.

Чланом 38 Статута уређено је да је генерални секретар Странке одговоран за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига Странке и лице је овлашћено да контактира са надлежним органима.

Финансијско пословање

Према члану 65 Статута Секретаријат Странке, територијалне организације и форуми подnose редовне кварталне извештаје о финансијском пословању Надзорном одбору и председнику Странке до краја месеца који следи након истека квартала. Генерални секретар и Надзорни одбор подnose извештај Скупштини о пословању Странке на заседању Скупштине.

Правилником о материјално-финансијском пословању странке „Доста је било” од 3. јуна 2017. године ближе је уређено материјално-финансијско пословање Странке, начин стицања средстава за редован рад, за изборну кампању, начин располагања средствима и

имовином, доступност података о материјалном пословању, унутрашња контрола и међусобни односи организационих облика Странке у погледу коришћења средстава.

Чланом 72 Статута Странке уређено је да сва општа акта прописана овим статутом бити донета најкасније у року од 6 месеци почев од дана регистрације Странке код надлежног органа. (Решење о упису Странке у Регистар политичких странака Министарство државне управе и локалне самоуправе донело је 11. фебруара 2022. године.)

Чланом 12 Статута је одређено да су општа акта Странке која се доносе на основу Статута: Правилник о чланству, Правилник о чланаринама и прилозима; Правилник о критеријумима и изборима; Пословник органа и тела Странке; Пословник територијалних организација; Пословник програмских савета и ресорних одбора; Пословник посланичких и одборничких група; Правилник о материјално финансијском пословању; Правилник о административном и архивском пословању.

На интернет страници Странке објављена су следећа интерна општа акта:

- Правилник о унутарстраначким изборима за председника странке „Доста је било“ који је усвојен на седници Главног одбора 19. марта 2018. године,
- Пословник посланичких и одборничких група који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Пословник о раду територијалних организација који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Пословник програмских савета и ресорних одбора који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Правилник о административном и архивском пословању који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Правилник о чланаринама и прилозима који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Правилник о чланству који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Правилник о критеријумима и изборима који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године,
- Правилник о материјално-финансијском пословању који је Скупштина странке донела на седници дана 3. јуна 2017. године.

У поступку ревизије презентована је Одлука од 20. фебруара 2022. године коју је у складу са чланом 72 став 4 Статута, донео Одбор оснивача. Наведеном одлуком се потврђује важење свих правилника и других општих аката странке донетих пре регистрације Странке у Регистру политичких странака, да све одлуке донете по основу правилника и других општих аката производе правно дејство и да су сви органи дужни да ову чињеницу поштују.

Скупштина странке

Скупштина Странке је највиши орган Странке. Редовна Скупштина одржава се једанпут годишње друге суботе у фебруару. Скупштина:

- Доноси Програм, Статут, опште акте и потврђује политику и стратегију Странке,
- Доноси одлуке о годишњој чланарини,
- Бира и разрешава: председника, потпредседнике, заменика председника, председника и чланове Статутарне комисије, председника и чланове Надзорног одбора и председнике форума,
- Разматра и усваја редован годишњи извештај и план рада Странке који подноси председник,

- Разматра и усваја све редовне годишње извештаје свих органа које бира,
- Доноси одлуку о престанку рада Странке и др.

Главни одбор

Главни одбор Странке је највиши орган Странке између две Скупштине. Главни одбор:

- Спроводи одлуке Скупштине;
- Надзире рад председника, Председништва, Програмског савета и свих територијалних одбора,
- Утврђује политику Странке у складу са Програмом, циљевима и вредностима одређеним Статутом,
- Одобрава све изборне листе на свим нивоима,
- Одлучује о предизборним коалицијама на свим нивоима и одобрава све коалиционе споразуме,
- Именује и разрешава чланове Програмског савета, генералног секретара и секретара за међународну сарадњу на предлог председника,
- Именује и разрешава председнике, координаторе и све остале биране чланове територијалних одбора на предлог овлашћених предлагача,
- Суспендује рад територијалних одбора на предлог Председништва и
- Предлаже и усваја одлуку о покретању поступка измене и допуне Статута, Програма и других општих акта Странке и др.

Председништво Странке

Председништво Странке утврђује и води политику Странке између два заседања Главног одбора. Председништво Странке чине председник Странке, заменик председника и потпредседници Странке. Председништво одржава редовне седнице два пута месечно, а потреби заказује и ванредне седнице Председништва. Председништво:

- Спроводи политику Странке у складу са стратегијом, Програмом и Статутом,
- Спроводи одлуке Главног одбора,
- Предлаже сазивање ванредне Скупштине,
- Располаже имовином Странке,
- Даје предлоге политичких ставова по захтевима чланова Главног одбора и територијалних одбора,
- Предлаже измене и допуне Статута, Програма и других општих аката Странке,
- На предлог председника Странке одлучује о броју савета и ресорних одбора, њиховом саставу и избору председника и чланова Програмског савета Странке,
- Предлаже Скупштини чланове и председника Статутарне комисије и Надзорног одбора Странке,
- Подноси предлог Скупштини о престанку рада Странке,
- Именује и разрешава повереника странке за територију где је суспендована или не постоји локална организација.
- Именује и разрешава чланове Извшног тима Странке,
- Усваја финансијски план најкасније до 30. децембра текуће године за наредну календарску годину на предлог председника и
- Обавља и друге послове у складу са овим Статутом и општим актима Странке.

Председник Странке

Председника Странке бира Скупштина Странке на период од 4 године. Председник странке не може у исто време бити и председник Републике Србије. Исто лице може бити бирано за председника највише два пута узастопно. Уколико Странка на републичким изборима постиже константан раст угледа и утицаја у друштву, председник се може, уз двотрећинску већину, изабрати и у трећи узастопни мандат.

Председник представља, води и заступа Странку, предлаже потпредседнике и заменика председнице Странке из редова потпредседника Странке, предлаже генералног секретара и секретара за међународну сарадњу, Сазива Скупштину и Главни одбор по сопственој иницијативи или на предлог овлашћеног предлагача, Предлаже измене Статута и измене општих акта Странке, подноси годишњи извештај Скупштини, Управља и руководи Странком у складу са законом, Програмом и Статутом Странке, Предлаже располагање имовином Странке, Предлаже чланове и води Извршни тим Странке, и др.

На основу записника са Оснивачке Скупштине Странке одржане 27. јануара 2022. године, утврђено је да је донета одлука којим је изабран Саша Радуловић за председника Странке.

2) Управљање ризицима

Политичка странка „Доста је било“, Београд није интерним актима утврдила ризике којима је изложена у свом пословању.

3) Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности, ауторизација, овлашћење и одобравање, систем дуплог потписа, адекватно документовање, правила за приступ средствима и информацијама и интерна верификација и поуздано извештавање.

Одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству¹¹ прописано је да правна лица, општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

У поступку ревизије је утврђено да је Странка није донела општи акт - Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, којим се уређује организација рачуноводства, вођење пословних књига, интерни рачуноводствени контролни поступци, утврђују

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон

рачуноводствене политике и др., што није у складу са чланом 8 Закона о рачуноводству. (Веза: Напомена 3.2 – Финансијски извештаји)

Чланом 8 Правилника о материјално финансијском пословању, уређено је да Секретаријат Странке, територијалне организације и форуми подносе редовне кварталне извештаје о финансијском пословању Надзорном одбору и председнику Странке до краја месеца који следи након истека квартала. Генерални секретар и Надзорни одбор подносе извештај Скупштини о пословању Странке на заседању Скупштине.

Чланом 9 Правилника о материјално финансијском пословању, одређено је да Надзорни одбор контролише приходе Странке, употребу финансијских средстава Странке и управљање имовином која је у власништву Странке или којом Странка располаже по другом основу. Надзорни одбор спроводи редовне и ванредне контроле Редовну контролу надзорни одбор спроводи једанпут годишње. Редовна контрола спроводи се, пре одржавања редовне Скупштине, у јануару месецу након састављања, а пре предаје финансијских извештаја надлежним органима. Надзорни одбор спроводи редовне кварталне контроле пословања Странке у месецу након завршетка квартала. Надзорни одбор спроводи редовну контролу финансијских извештаја сваке предизборне кампање у којој учествује Странка одмах након њихове припреме и пре подношења надлежним органима.

Финансијски план и план рада

У поступку ревизије је утврђено да Странка нема финансијски план за 2022. годину.

Чланом 23 став 1 тачка 6 Статута одређено је да Скупштина разматра и усваја редован годишњи извештај и план рада Странке који подноси председник.

Чланом 30 став 5 тачка 15 Статута Странке уређено је да Председништво усваја финансијски план најкасније до 30. децембра текуће године за наредну календарску годину на предлог председника.

Чланом 6 Правилника о материјално-финансијском пословању уређено је да Председништво усваја финансијски план најкасније до 30. децембра текуће године за наредну календарску годину на предлог председника Странке. Генерални секретар странке може изнети примедбе на финансијски план председника о којима одлучује Главни одбор приликом усвајања.

Откривена неправилност: Странка нема финансијски план за 2022. годину, нити план рада, што није у складу са чланом 23 став 1 тачка 6 и чланом 30 став 5 тачка 15 Статута Странке.

Ризик: Неусвајањем финансијског плана у складу са општим актима Странке постоји ризик неадекватне финансијске контроле у поступцима прибављања и трошења средстава за рад Странке.

Препорука број 1: Препоручујемо Странци да донесе финансијски план и план рада Странке за 2024. и наредне године у складу са Статутом и другим општим актима Странке.

Попис имовине и обавеза

Годишњи попис имовине и обавеза представља важну контролну активност од утицаја на утврђивање истинитог финансијског стања имовине и обавеза Странке на одређени дан.

Странка није вршила годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2022. године.

У Билансу стања на дан 31. децембар 2022. године, приказани су готовински еквиваленти и готовина у износу од 144 хиљаде динара и остале краткорочне обавезе Странке у износу од 9.011 хиљада динара, које нису пописане.

Одредбама члана 20 став 2 Закона о рачуноводству прописано је да правно лице, врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на датум биланса.

Одредбама члана 2 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем¹² прописано је да правно лице при састављању редовног годишњег финансијског извештаја, врши попис имовине и обавеза са стањем на датум биланса.

Имовина која је предмет пописа обухвата: уписани а неуплаћени капитал, нематеријалну имовину, некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрему, остала стална материјална средства, биолошка средства, залихе материјала, недовршену производњу, недовршене услуге, готове производе и робу, стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља, финансијске пласмане и потраживања и готовинске еквиваленте и готовину.

Обавезе које су предмет пописа су дугорочне и краткорочне обавезе, осим обавеза које се утврђују обрачуном (резервисања и пасивна временска разграничења).

Одредбама члана 6 наведеног правилника прописано је да попис имовине и обавеза код микро правног лица и предузетника може вршити једно лице, на начин и у роковима прописаним овим правилником. Одредбе овог правилника које се односе на комисију за попис имовине и обавеза сходно се примењују и на једно лице из става 1. овог члана.

За организацију и правилност пописа имовине и обавеза одговорно је лице из члана 43 став 3 Закона о рачуноводству (законски заступник правног лица).

Чланом 8 наведеног правилника прописано је да Комисија за попис имовине и обавеза пре почетка пописа сачињава план рада по коме ће вршити попис.

Чланом 9 став 1 наведеног правилника прописано је да попис имовине и обавеза обухвата: 1) утврђивање стварних количина имовине која се пописује мерењем, бројањем, проценом и сличним поступцима, ближе описивање пописане имовине, као и уношење података у пописне листе; 2) уписивање у пописне листе натуралних промена насталих у периоду вршења пописа пре и после дана на који се попис врши и свођење пописаног стања на стање на дан на који се попис врши; 3) уношење књиговодственог натуралног стања имовине у пописне листе; 4) утврђивање натуралних разлика између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања; 5) уношење цена пописане имовине; 6) вредносно обрачунавање пописане имовине; 7) састављање извештаја о извршеном попису.

Члан 10 став 4 наведеног правилника прописано је да имовина која на дан пописа није затечена код правног лица, односно предузетника (имовина на путу или у иностранству, имовина дата у закуп, на послугу, зајам, чување, поправку, обраду и дораду и сл.) уноси се у посебне пописне листе на основу веродостојне документације, ако до дана завршетка пописа нису примљене пописне листе од правног лица, односно предузетника код кога се та имовина налази.

У поступку ревизије је утврђено да Странка није извршила годишњи попис имовине у износу од 144 хиљаде динара и обавеза у износу од 9.011 хиљада динара исказаних у Билансу стања за 2022. годину, јер: није донела одлуку о образовању Комисије за попис имовине и обавеза ради вршења редовног пописа имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2022.

¹² „Службени гласник РС“, број 89/20

године 2) није донела упутство за извршење пописа; 3) није сачинила план рада по коме ће се вршити попис; 4) није сачинила пописне листе имовине и обавеза и 5) није сачинила извештај о попису, због чега није утврдила стварно стање имовине и обавеза приказаних у финансијским извештајима и није извршила усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем на дан 31. децембар 2022. године, што није у складу са одредбама члана 20 став 2 Закона о рачуноводству и члана 2 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Откривена неправилност: Странка није вршила годишњи попис имовине у износу од 144 хиљаде динара и обавеза у износу од 9.011 хиљада динара исказаних у Билансу стања за 2022. годину, односно није утврдила стварно стање и није извршила усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем на дан 31. децембра 2022. године, што није у складу са одредбама члана 20 став 2 Закона о рачуноводству и члана 2 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Ризик: Тиме што није извршен годишњи попис имовине и обавеза постоји ризик да стварно стање имовине и обавеза на дан 31. децембар 2022. године није усклађено са књиговодственим стањем и финансијским извештајима за 2022. годину.

Препорука број 2: Препоручујемо Странци да годишњи попис имовине и обавеза врши на начин и у роковима прописаним Законом о рачуноводству и подзаконским актима.

4) Информисање и комуникације

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања.

Одредбама члана 8. Закона о рачуноводству¹³ је прописано да се унос података у пословне књиге организује тако да омогући: контролу улазних података; контролу исправности унетих података; увид у промет и стање рачуна главне књиге; увид у хронологију обављеног уноса пословних промена; чување и коришћење података.

Правно лице и предузетник који врши обраду података на рачунару дужан је да користи стандардни рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контролу његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

3.1.2. Интерна ревизија

Странка нема успостављену и организовану интерну ревизију.

3.2. Финансијски извештај

Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Политичка странка „Доста је било“ води пословне књиге и саставља финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству¹⁴ и подзаконским актима донетим на основу тог закона, и то: Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон

правна лица¹⁴, Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за друга правна лица¹⁵ и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.¹⁶

Састављање финансијских извештаја за 2022. годину

Одредбама члана 43 став 1 Закона о рачуноводству прописано је да финансијске извештаје усваја скупштина или други надлежни орган правног лица.

Ставом 2 наведеног члана закона прописано је да су законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, као и одговорно лице за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица додељени, колективно одговорни за истинито и поштено приказивање редовног годишњег финансијског извештаја и годишњег извештаја о пословању.

Ставом 3 истог члана прописано је да финансијске извештаје потписује законски заступник правног лица.

Чланом 23 став 1 тачка 6 Статута уређено је да Скупштина Странке разматра и усваја редовни годишњи извештај и план рада Странке који подноси председник, као и редовне годишње извештаје свих органа које бира.

Чланом 65 Статута уређено је да Генерални секретар и Надзорни одбор подносе извештај Скупштини о пословању Странке на заседању Скупштине.

У поступку ревизије је утврђено да Скупштина Странке није донела одлуку о усвајању финансијских извештаја за 2022. годину, што није у складу са чланом 43 став 1 Закона о рачуноводству.

Откривена неправилност: Скупштина Странке није донела одлуку о усвајању финансијских извештаја за 2022. годину, што није у складу са чланом 43 став 1 Закона о рачуноводству.

Ризик: Неусвајањем финансијских извештаја повећава се ризик да није обезбеђена поузданост информација корисницима финансијских извештаја.

Препорука број 3: Препоручујемо Странци да у складу са Статутом подноси редовне годишње финансијске извештаје Скупштини Странке на усвајање.

Одредбама члана 44 став 1 Закона о рачуноводству прописано је да су правна лица дужна да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији за привредне регистре редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину, најкасније до 31. марта наредне године, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Одредбама чл. 29 став 7 Закона о рачуноводству прописано је да редован годишњи финансијски извештај предузетника и других правних лица из члана 2. тачка 2) овог закона разврстаних као микро правно лице обухвата Биланс стања и Биланс успеха.

Редован годишњи финансијски извештај Странке за период од 11. фебруара 2022. године до 31. децембра 2022. године који се састоји из Биланса стања на дан 31. децембар 2022. године, Биланса успеха за период од 11. фебруара 2022. до 31. децембра 2022. године, као и Статистичког извештаја за 2022. годину достављени су Агенцији за привредне регистре за јавно објављивање, дана 6. јуна 2023. године, што није у складу са чланом 44 став 1 Закона о

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 89/20

¹⁵ „Службени гласник РС“, број 89/20

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 89/20

рачуноводству, којим је прописано да су правна лица дужна да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији за привредне регистре редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину, најкасније до 31. марта наредне године, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Потврдом о јавном објављивању редовног годишњег финансијског извештаја за пословну годину од 11. фебруара 2022. године до 31. децембра 2022. године број: ФИН 289632/2023 од 8. јуна 2023. године, Агенција за привредне регистре је утврдила да је предметни финансијски извештај потпун и рачунски тачан, па је исти дана 8. јуна 2023. године уписан у Регистар финансијских извештаја и јавно објављен на интернет страници Агенције, у оквиру Регистра финансијских извештаја, у обиму и садржају у којем је достављен.

(1) Разврставање

На основу података из редовног годишњег финансијског извештаја и Статистичког извештаја за период од 11.02.2022. до 31.12.2022. године Странка је разврстана као микро правно лице. У потврди од 8. јуна 2023. године наведено је да је иста величина верификована од стране Агенције-Регистра финансијских извештаја, као исправна, у складу са одредбама члана 6 Закона о рачуноводству.

(2) Састављање Годишњег извештаја о пословању за 2022. годину

Странка није била у обавези да сачини годишњи извештај о пословању за 2022. годину у смислу одредаба члана 34 Закона о рачуноводству, јер је на дан састављања финансијских извештаја за 2022. годину била разврстана као микро правно лице, које није дужно да саставља годишњи извештај о пословању.

(3) Финансијско извештавање у складу са Законом о финансирању политичких активности

Чланом 28 став 1 и 2 Закона о финансирању политичких активности¹⁷ прописано је да су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни да подносе Агенцији годишњи извештај о финансирању политичког субјекта, који садржи и податке о прилозима и имовини, уз претходно прибављено мишљење овлашћеног ревизора лиценцираног у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, до 30. априла текуће године за претходну годину. Од обавезе подношења мишљења из става 1. овог члана изузимају се регистроване политичке странке и групе грађана које у години за коју подносе годишњи извештај о финансирању имају прилив или одлив средстава по рачунима чији износ не прелази једну просечну месечну зараду. Годишњи извештај о финансирању политичког субјекта садржи податке о пореклу, висини и структури свих прикупљених и утрошених средстава из јавних и приватних извора, кредита и зајмова. Политички субјекти из става 1. овог члана дужни су да у року од осам дана од дана достављања годишњег извештаја о финансирању политичког субјекта Агенцији, објаве извештај на свом веб-сајту.

У складу са одредбама члана 29 став 1 овог закона политички субјекат који учествује у изборној кампањи дужан је да Агенцији поднесе прелиминарни извештај о трошковима изборне кампање до седам дана пре дана гласања, као и коначни извештај о трошковима изборне кампање, који се подноси у року од 30 дана од дана објављивања укупног извештаја о резултатима избора.

Правилником о евиденцијама и извештајима политичког субјекта¹⁸, ближе је уређена форма, садржина и начин вођења евиденција о прилозима и евиденција о имовини и форма,

¹⁷ „Службени гласник РС“, број 14/22

¹⁸ „Службени гласник РС“, број 23/22

садржина и начин подношења годишњег извештаја о финансирању политичког субјекта, прелиминарног извештаја о трошковима изборне кампање и коначног извештаја о трошковима изборне кампање, који су прописани Законом о финансирању политичких активности.

Дана 30. маја 2023. године, Странка је поднела Агенцији за спречавање корупције Годишњи извештај о финансирању за 2022. годину. У поступку ревизије Странка није презентовала доказе да је прибавила мишљење овлашћеног ревизора сходно одредбама члана 28 Закона о финансирању политичких активности.

Организација рачуноводства

Одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству¹⁴ прописано је да правна лица, општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

У поступку ревизије је утврђено да Странка није својим општим актом, уредила организацију рачуноводства, вођење пословних књига, интерне рачуноводствене контролне поступке, није утврдила рачуноводствене политике, није одредила лица одговорна за законитост и исправност настанка пословних промена и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, није уредила кретање рачуноводствених исправа, нити је утврдила рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама, што није у складу са чланом 8 Закона о рачуноводству.

Чланом 31 став 2, 3 и 4 Закона о финансирању политичких активности је прописано да Статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичке странке, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом (у даљем тексту: одговорно лице).

Уколико политичка странка није обавестила Агенцију о именовању или промени лица из става 2. овог члана, у року од три дана од дана именовања, односно промене, законски заступник, уписан у регистар политичких странака које води надлежно министарство за послове државне управе, је лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом.

Уговором о образовању коалиције одређује се политичка странка и одговорно лице за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом.

Чланом 27 став 1 тачка 8 Статута је одређено да Главни одбор именује између осталих и генералног секретара.

Одлуком Главног одбора од 14. фебруара 2022. године именован је генерални секретар Странке, Странке, а који је поднео оставку дана 21. децембра 2022. године.

Чланом 38 Статута уређено је да је генерални секретар Странке одговоран за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига Странке и лице је овлашћено да контактира са надлежним органима.

Странка је 6. јануара 2022. године (пре стицања статуса правног лица дана 11. фебруара

2022. године и пре одржавања Оснивачке скупштине дана 27. јануара 2022. године) закључила Уговор са Удружењем „Доста је било-Рестарт“ чији предмет је пословно – техничка сарадња која се састоји у ангажовању наведеног Удружења од стране Странке за поступање у својству Агента према свим трећим лицима у вези са финансијским пословањем Странке.

Чланом 3 Уговора о пословно техничкој сарадњи у изборним кампањама од 9. фебруара 2022. године уговорено је да се Коалиција обавезује да у току трајања овог уговора даје јасна прецизна упутства Удружењу у погледу обима и садржине агентуре, као и да врши старлну контролу у вези са трошковима удружења.

Чланом 16 Закона о рачуноводству прописано је да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице, односно предузетник може поверити уговором у складу са законом, правном лицу или предузетнику, који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга. Изузетно од става 1. овог члана, повезана правна лица могу поверити вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја свом повезаном правном лицу. Одредба ст. 1. и 2. овог члана не односи се на Народну банку Србије, банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, берзе, брокерско-дилерска друштва, факторинг друштва, платне институције и институције електронског новца. Правно лице, односно предузетник који има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга интерним актом одређује лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја за сваког клијента коме се пружају услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

Чланом 7 Правилника о материјално финансијском пословању, уређено је да Финансијско-материјалне и правне послове врши Секретаријат Странке којим руководи генерални секретар Странке. Лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја надлежним органима, вођење књига је генерални секретар. На предлог генералног секретара председник Странке доноси одлуку о поверавању књиговодствених и рачуноводствених послова организацији или лицу које има лиценцу за обављање ових послова.

У поступку ревизије Странка није презентовала одлуку председника Странке о поверавању књиговодствених и рачуноводствених послова организацији или лицу које има лиценцу за обављање ових послова у складу са чланом 7 Правилника о материјално финансијском пословању.

Откривена неправилност: Странка није презентовала Одлуку о поверавању књиговодствених и рачуноводствених послова организацији или лицу које има лиценцу за обављање ових послова, нити је презентовала уговор којим је поверено вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, правном лицу или предузетнику, који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, што није у складу са чланом 16 Закона о рачуноводству и чланом 7 Правилника о материјално финансијском пословању.

Ризик: Уколико се поверавање рачуноводствених послова не обавља на начин прописан законом и интерним актом, постоји ризик неправилног извршење наведених послова.

Препорука број 4: Препоручујемо Странци да поверавање рачуноводствених послова врши у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о материјално-финансијском пословању.

Чланом 2 Уговора о пословно-техничкој сарадњи од 6. јануара 2022. године којим се Удружење „Доста је било-Рестарт“, Београд обавезало да у своје име и за рачун Странке, са

пажњом доброг стручњака настави да наступа према свим трећим лицима и да по налогу Странке као властодавца закључује и извршава уговоре потребне за страначке активности.

Чланом 3 Уговора о пословно техничкој сарадњи од 6. јануара 2022. године Странка се обавезала да у току трајања овог уговора даје јасна и прецизна упутства Удружењу у погледу обима и садржине агентуре.

Пословне књиге и рачуноводствене исправе

Чланом 12 Закона о рачуноводству прописано је да пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима и ванбилансној имовини и ванбилансним обавезама правних лица и предузетника.

Пословне књиге су дневник, главна књига и помоћне књиге. Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства. Дневник је пословна књига која представља хронолошку евиденцију насталих пословних промена.

Главна књига је потпуни скуп рачуна, који су у равнотежи, за систематско обухватање стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима и која је основа за састављање финансијских извештаја. Главна књига се састоји из два одвојена дела, и то: билансне евиденције и ванбилансне евиденције.

Главна књига треба да садржи рачуне утврђене контним оквиром, у складу са потребама правног лица, односно предузетника.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције и друге помоћне књиге (дневник благајне и друге помоћне књиге). Правна лица, односно предузетници могу аналитичке евиденције да воде одвојено за различите врсте средстава и обавеза: нематеријалну имовину, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, обавезе из пословања, обавезе по кредитима и друге ставке које се односе на билансне позиције.

Помоћне књиге које се односе на имовину у материјалном облику исказују се у количинама и новчаним износима.

Чланом 13 Закона о рачуноводству прописано је се у пословне књиге подаци се уносе на основу рачуноводствених исправа. Пословне књиге воде се на начин који треба да омогући контролу улазних података, исправности унетих података, чување података, могућност коришћења података, могућност увида у промет и стања на рачунима главне књиге и помоћних књига, односно трансакције, као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена (датум књижења). Новооснована правна лица и предузетници отварају пословне књиге на основу биланса оснивања који се саставља на основу пописа имовине и обавеза, са стањем на дан уписа у регистар код Агенције, односно код другог надлежног органа.

2) Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

Одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству је прописано да правна лица општим актом, у складу са овим законом, утврђују рачуноводствене политике, а одредбама члана 26 овог закона прописано је да за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, микро правна лица и друга правна лица примењују подзаконски акт који доноси министар надлежан за послове финансија, а који се заснива на општим рачуноводственим начелима.

Одредбама члана 1 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних

лица¹⁹ прописано је да се овим правилником прописује начин признавања, вредновања презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, а одредбама члана 2 овог правилника прописано је да ова правна лица признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у појединачним финансијским извештајима врше у складу са Законом, овим правилником и интерним актом о рачуноводственим политикама.

У поступку ревизије Странка није презентовала доказ да је општим актом утврдила рачуноводствене политике и рачуноводствене процене.

Откривена неправилност: Странка није општим актом уредила организацију рачуноводства, вођење пословних књига, интерне рачуноводствене контролне поступке, није утврдила рачуноводствене политике, није уредила кретање рачуноводствених исправа, нити је утврдила рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама, што није у складу са чланом 8 Закона о рачуноводству и члановима 2 и 7 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Ризик: Уколико се општим актом не уреди организација рачуноводства, интерни контролни поступци и рачуноводствене политике, постоји ризик да финансијски извештаји не буду потпуни, тачни и да нису сачињени на прописан начин.

Препорука број 5: Препоручујемо Странци да општим актом уреди организацију рачуноводства, вођење пословних књига, интерне рачуноводствене контролне поступке, утврди рачуноводствене политике, да уреди кретање рачуноводствених исправа, утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама у складу са Законом о рачуноводству.

3.2.1. Биланс стања

3.2.1.1. Готовина и готовински еквиваленти

Странка је у пословним књигама и финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказала готовинске еквиваленте и готовину у износу од 144 хиљаде динара, која се у целини односе на динарска средства на рачуну који се води код Министарства финансија – Управе за трезор.

Табела број 1: Готовински еквиваленти и готовина

Назив	-у хиљадама динара-	
	31.12.2022. године	31.12.2021. године
Текући (пословни) рачуни	144	0
Укупно:	144	0

Динарски посебни наменски подрачун број 840-0000050404763-12, који се води код Министарства финансија – Управе за трезор је у 2022. години коришћен за прикупљање средстава за финансирање изборне кампање у 2022. години из буџета Републике Србије и буџета локалних самоуправа у укупном износу од 68.834 хиљаде динара.

¹⁹ „Службени гласник РС“, број 89/20

3.2.1.2. Вишак расхода над приходима

Вишак расхода над приходима исказан је на крају извештајног периода у износу од 8.877 хиљада динара и то како је наведено у следећој табели:

Табела број 2: Вишак расхода над приходима

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Вишак расхода над приходима	8.877	-
Укупно:	8.877	-

3.2.1.3. Остале краткорочне обавезе

Странка је у пословним књигама и финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказала остале краткорочне обавезе у износу од 9.011 хиљада динара.

Табела број 3: Структура осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-		
Назив	31.12.2022. године	31.12.2021. године
Остале обавезе	9.011	0
Укупно:	9.011	0

Остале краткорочне обавезе у износу од 9.011 хиљада динара се у целини односе на обавезе према Удружењу „Доста је било-Рестарт“, и то:

- Обавезе у износу од 8.877 хиљада динара по Коначном обрачуна трошкова услуга, уплата и салда за 2022. годину број 02 од 24. маја 2023. године који се односи на редован рад Странке и
- Остале обавезе у износу од 134 хиљаде динара.

Странка је исказала остале краткорочне обавезе у износу од 8.877 хиљада динара на основу Коначног обрачуна трошка услуга, уплата и салда за 2022. годину број 02 од 24. маја 2023. године који су утврдили Странка и Удружење „Доста је било-Рестарт“, Београд на основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи од 5. јануара 2022. године.

Предмет Уговора о пословно-техничкој сарадњи од 5. јануара 2022. године је пословно-техничка сарадња која се састоји у ангажовању Удружења од стране Странке за поступање у својству агента Странке, према свим трећим лицима у вези са финансијским пословањем Странке.

Уговорено је:

- да је Странка бенефицијар свих уговора које је удружење закључило са трећим лицима, почев од закупа просторија, па до услужних уговора у вези са маркетингом, клипингом, услуга телекомуникација, правних услуга и сл.,
- да Удружење наставља да у своје име и за рачун Странке поступа у правном промету;
- да је Странка за настале трошкове по налогу Странке дужна да удружењу уплаћује месечни износ од 700.000 динара, сваког првог до петог у месецу за претходни месец;
- да на крају сваке календарске године, уговорне стране ће споразумно утврдити коначни трошак услуга, укупне уплате странке у току године и коначан салдо. Уколико је салдо на крају године негативан за удружење, странка има обавезу да салдо измири у року од месец дана од дана сачињавања коначног обрачуна. У случају доцње, удружење има право на законску затезну камату;

Странка се обавезала да у току трајања овог уговора даје јасна и прецизна упутства Удружењу у погледу обима и садржине агентуре да врши сталну контролу у вези са трошковима Удружења и да не дозволи да се било која услуга може сматрати поклоном у смислу Закона о финансирању политичких активности и др.

Наведеним коначним обрачуном обе уговорне стране су споразумно утврдиле следеће:

- Да коначан трошак услуга за 2022. годину износи 8.931 хиљаде динара,
- Да укупан износ уплата Странке у току 2022. године износи 54 хиљада динара и
- Да укупан салдо дуговања Странке према Удружењу за 2022. годину износи 8.877 хиљада динара.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказана вредност обавеза из пословања у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.2.2. Биланс успеха

Резултат пословања за 2022. годину је нето вишак расхода над приходима исказан у износу од 8.877 хиљада динара а остварен је по основу следећих подрезултата:

Табела број 4: Резултат пословања

-у хиљадама динара-

Врсте прихода/расхода	Приходи	Расходи	Вишак расхода над приходима
Пословни	54	8.931	8.877
Финансијски	0	0	-
Остали	0	0	-
Укупно:	54	8.931	8.877

У складу са одредбама члана 3 Закона о финансирању политичких активности, политички субјекти се финансирају из јавних и приватних извора. Средства из ових извора, политички субјекти користе за финансирање трошкова редовног рада и трошкове изборне кампање.

Укупни приходи Странке исказани у Билансу успеха у периоду од 1-31. децембра 2022. годину у износу од 54 хиљаде динара се у целини односе на приходе од донација, дотација, субвенција и сл.

3.2.2.1. Приходи од донација, дотација, субвенција и сл.

Табела број 5: Структура прихода од донација, дотација, субвенција и сл.

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	54	-
Укупно:	54	-

Остварени приходи од донација, дотација, субвенција и сл. у износу од 54 хиљаде динара се односе на уплате из буџета општине Аранђеловац за редован рад Странке, и то:

Табела број 6: Преглед уплата из буџета општине Аранђеловац

-у динарима-		
Р.бр.	Датум	Износ уплате за Редован рад
1	19.7.2022	6.783
2	19.7.2022	6.783
3	9.8.2022	6.783
4	8.9.2022	6.783
5	5.10.2022	6.783
6	3.11.2022	6.783
7	5.12.2022	6.783
8	5.12.2022.	6.783
Укупно:		54.267

Чланом 8 Коалиционог споразума од 19. фебруара 2022. године који су закључиле политичка странка „Доста је било“, Београд, Руска странка, Шабац и Народна странка, Београд наведене политичке странке су се споразумеле да новчана средства која се обезбеђују за финансирање редовног рада политичких субјеката из буџета јединице локалне самоуправе поделе тако да политичкој странци „Доста је било“ припадне 50% средстава.

Према Укупном извештају о резултатима гласања на изборима за одборнике Скупштина општине Кула из 2022. године, изборна листа под називом; „Доста је било-Суверенисти, Народна странка и Руска странка-Душан Хајдуковић“ добила два мандата.

Новчана средства намењена за финансирање редовног рада из буџета Општине Кула нису уплаћена у 2022. години на текући рачун Странке у износу 39 хиљада динара, иако према члану 8 Коалиционог споразума од 19. фебруара 2022. године, Странци припада 50% новчаних средстава за финансирање редовног рада из буџета наведене локалне самоуправе.

Према писаном обавештењу Странке (е-mail) од 31. јула 2023. године, средства из буџета се уплаћују одборничкој групи политичке странке у Кули, за рад исте, на наменски рачун отворен од стране одбора политичке странке у Кули.

Чланом 18 Закона о финансирању политичких активности прописано је да политичка странка може да има више рачуна искључиво са истим пореским идентификационим бројем, као и девизни рачун, преко којих врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада.

3.2.2.2. Трошкови материјала и енергије

Трошкови материјала и енергије исказани су у пословним књигама и финансијским извештајима Странке за 2022. годину у износу од 32 хиљаде динара.

Табела број 7: Структура трошкова материјала и енергије

-у хиљадама динара-		
Опис	2022. година	2021. година
Трошкови канцеларијског материјала	32	-
Укупно:	32	-

3.2.2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани су у пословним књигама и финансијским извештајима Странке за 2022. годину у износу од 379 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 8: Структура трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода

Опис	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	379	-
Укупно:	379	-

Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора у износу од 379 хиљада динара се односе на трошкове пореза на закуп непокретности.

Странка није имала запослене у 2022. години, нити су у пословним књигама исказани трошкови зарада и накнада зарада.

3.2.2.4. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга исказани су у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 4.188 хиљаде динара а њихова структура је приказана у следећој табели:

Табела број 9: Структура трошкова производних услуга

Опис	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Трошкови закупа	2.703	-
Трошкови телефона и интернета у земљи	615	-
Трошкови услуга превоза у земљи	316	-
Трошкови рекламе и пропаганде у земљи	130	-
Трошкови осталих производних услуга	424	-
Укупно:	4.188	0

Трошкови осталих производних услуга у износу од 424 хиљаде динара се према Коначном обрачуну трошкова услуга, уплата и салда за 2022. годину број 05 од 23. маја 2023. године односе на комуналне трошкове.

3.2.2.5. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови су исказани у пословним књигама и финансијским извештајима Странке за 2022. годину у износу од 4.332 хиљаде динара а њихова структура је приказана у следећој табели:

Табела број 10: Нематеријални трошкови за период 1.1. до 31.12.2022. године

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Други нематеријални трошкови	1.176	0
Трошкови платног промета у земљи	43	0
Трошкови других непроизводних услуга	1.826	0
Трошкови адвокатских услуга	1.288	0

Назив	2022. година	2021. година
Укупно:	4.332	0

Друге нематеријалне трошкове у износу од 1.176 хиљада динара, према Коначном обрачуну трошка услуга, уплата и салда за 2022. годину, чине остали трошкови у износу од 662 хиљаде динара и трошкови за кампању 2022. године у износу од 514 хиљада динара.

У поступку ревизије није презентована веродостојна рачуноводствена документација, у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству, односно докази да се други нематеријални трошкови најмање у износу од 950 хиљада динара односе на редован рад странке у складу са чланом 19 Закона о финансирању политичких активности и то:

Табела број 11: Преглед других нематеријалних трошкова за које није презентована веродостојна документација

		-у хиљадама динара-
Датум	Опис	Износ
31.12.2022	Рефундација физичком лицу	169
31.12.2022	Рефундација физичком лицу	408
31.12.2022	Кампања	373
Укупно:		950

Чланом 19 став 1 и 2 Закона о финансирању политичких активности прописано је да се средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе за функционисање и пропагирање идеје политичког субјекта и подразумевају: рад са бирачима и чланством, трошкове превоза и одржавања скупова, трошкове промоције, рекламног материјала и публикација, трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу, трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове, као и трошкове за друге сличне активности. Средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе се и за финансирање трошкова изборне кампање, у складу са овим законом.

Чланом 9 став 2 Закона о рачуноводству прописано је да рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Чланом 9 став 3 прописано је да се рачуноводствена исправа саставља на месту и у време настанка пословне промене.

Трошкови других непроизводних услуга у износу од 1.826 хиљада динара се према Коначном обрачуну трошка услуга, уплата и салда за 2022. годину, односе на следеће:

Табела број 12: Трошкови других непроизводних услуга

		-у хиљадама динарима-
Р. бр.	Назив	Износ
1	Трошкови администрације	465
2	Трошкови - тим за комуникације	832
3	Редован рад одбора	529
Укупно:		1.826

На основу узорковане документације, утврђено је да су следећи трошкови исказани у пословним књигама и финансијским извештајима без веродостојних рачуноводствених исправа, односно без доказа да се односе на редован рад Странке у смислу члана 19 Закона о финансирању политичких активности:

Табела број 13: Преглед трошкова који су исказани без веродостојних рачуноводствених исправа, односно без доказа да се односе на редован рад Странке

Р. бр.	Назив	Износ
1	Трошкови администрације-фактура 03-10-2022 од 3.10.2022. (рачун не садржи назив примаоца рачуна, нити доказе да се исти односи на редован рад Странке)	103
2	Трошкови администрације-фактура 01-09-2022 од 1.09.2022.(рачун не садржи назив примаоца рачуна, нити доказе да се исти односе на редован рад странке)	102
3	Редован рад одбора -рефундације	370
Укупно:		575

Трошкови адвокатских услуга исказани су у пословним књигама и финансијским извештајима Странке за 2022. годину у износу од 1.288 хиљада динара.

У поступку ревизије нису презентовани докази из којих се може утврдити да се адвокатске услуге најмање у износу од 450 хиљада динара односе на редован рад Странке у складу са чланом 19 Закона о финансирању политичких активности, и то:

Табела број 14: Преглед трошкова адвокатских услуга за које није презентована веродостојна рачуноводствена документација којом се доказује да се односе на редован рад Странке

-у хиљадама динара-

Датум евидентирања	Опис	Износ
06.09.2022.	Презентован је рачун број 3/22 од 4. јануара 2022. године који се односи на адвокатске радње, пре уписа Странке у Регистар политичких странака (11. фебруара 2022. године)	116
7.10.2022.	Трошкови парничног поступка-Странка није учесник у спору	81
31.10-2022.	Трошкови парничног поступка- Странка није учесник у спору	50
18.11.2022.	По пресуда Апелационог суда- Странка није учесник у спору	203
Укупно:		450

Откривена неправилност: Странка је евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима за 2022. годину нематеријалне трошкове најмање у износу од 1.975 хиљада динара, без веродостојних рачуноводствених исправа из којих се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена, односно без доказа да се наведени трошкови односе на редован рад Странке, у смислу члана 19 Закона о финансирању политичких активности, што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству.

Ризик: Признавањем трошкова без веродостојних рачуноводствених исправа у смислу Закона о рачуноводству, постоји ризик да у пословним књигама буду евидентирани расходи који се не односе на редован рад Странке.

Препорука број 6: Препоручујемо Странци да нематеријалне трошкове који се односе на редован рад Странке евидентира у пословним књигама на основу веродостојних рачуноводствених исправа у складу са Законом о рачуноводству.

3.2.2.6 Финансирање трошкова изборних кампања

У поступку ревизије утврђено је да је из јавних извора на посебан рачун Странке намењен за финансирање трошкова изборних кампања уплаћено укупно 68.834 хиљада динара, од чега се на уплате из буџета Републике Србије односи 66.628 хиљада динара, а на уплате из буџета четири јединице локалне самоуправе 2.206 хиљада динара.

Преглед средстава уплаћених на посебан рачун Странке намењен за финансирање трошкова изборне кампање и то:

Табела број 15: Примљена средства из јавних извора у 2022. години за финансирање трошкова изборних кампања

-у хиљадама динарима-

Р.бр	Датум уплате	Уплатилац	Износ	Сврха уплате
1	23.03.2022.	Министарство финансија	46.127	Председнички избори
2	23.03.2022.	Министарство финансија	20.501	Парламентарни избори
3	23.03.2022.	Град Београд - буџет Града	2.007	За одборнике Скупштине Града Београда
4	23.03.2022	Град Бор	87	За одборнике Скупштине Града Бора
5	15.04.2022.	Општина Аранђеловац	84	20.843 уплаћено 15.04.2022 (40%); 63.302 уплаћено 18.04.2022 (60%)
6	15.04.2022.	Општина Кула	28	У Извештају који је достављен Агенцији за спречавање корупције приказани су Приходи из буџета у износу од 134 хиљаде динара
Укупно:			68.834	

Странка, као носилац финансирања изборних кампања према коалиционим споразумима о заједничком учешћу на изборима, примила је средства из буџета Републике Србије и буџета локалних самоуправа у укупном износу од 68.834 хиљаде динара за покриће трошкова изборних кампања у 2022. години, од чега је део примљених средства у износу од 68.772 хиљаде динара пренела Удружењу „Доста је било-Рестарт“, Београд.

Коалициони споразуми о заједничком учешћу на изборима у 2022. години

Странка је закључила следеће коалиционе споразуме у 2022. години:

1. Коалициони споразум о заједничком учешћу на изборима за народне посланике Народне скупштине Републике Србије 2022. године, закључен између политичке странке „Доста је било“, са седиштем у Београду и политичке странке „Здрава Србија“, са седиштем у Чајетини, дана 16. фебруара 2022. године

2. Коалициони споразум о заједничком учешћу на изборима за одборнике Скупштине Града Београда 2022. године закључен између политичке странке „Доста је било“, са седиштем у Београду и политичке странке „Здрава Србија“, са седиштем у Чајетини, дана 16. фебруара 2022. године

3. Коалициони споразум о заједничком учешћу на изборима за председника Републике Србије 2022. године, закључен између политичке странке „Доста је било“, са седиштем у Београду и политичке странке „Здрава Србија“, са седиштем у Чајетини, дана 2. марта 2022. године. (нема оригинала)

У сва три коалициона споразума странке су се споразумеле да предају изборну листу под називом СУВЕРЕНИСТИ – Саша Радуловић (ДЈБ – политичка странка „Доста је

било“), Милан Стаматовић (ЗС – политичка странка „Здрава Србија“) и др Јована Стојковић (ЖЗС – покрет „Живим за Србију“).

4. Коалициони споразум закључен дана 19. фебруара 2022. године са Руском странком са седиштем у Шапцу и Народном странком са седиштем у Београду о заједничком учешћу на изборима за одборнике Скупштине општине Кула 2022. године.

Коалиционим споразумима од 16. фебруара 2022. године, 19. фебруара 2022. године и од 2. марта 2022. године:

- Странке су се сагласиле да у складу са чланом 24 став 5 Закона о финансирању политичких активности „Доста је било“ отвори посебан рачун у сврху прикупљања средстава за финансирање политичке изборне кампање за избор председника Републике Србије, народних посланика Народне Скупштине Републике Србије, одборника града Београда, као и за избор одборника скупштине општине Кула и
- одређена је Политичка странка „Доста је било“ и лице које је одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних Законом о финансирању и политичких активности, за вођење књига и контакт са Агенцијом за спречавање корупције.

Чланом 24 Закона о финансирању политичких субјеката је прописано да у сврху прикупљања средстава за финансирање изборне кампање, политички субјекат отвара посебан рачун, који се не може користити у друге сврхе. Политички субјекат, који не поседује рачун из става 1. овог члана, дужан је да га отвори након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе. Сва средства намењена за финансирање изборне кампање уплаћују се на рачун из става 1. овог члана и сва плаћања трошкова изборне кампање врше се са тог рачуна. Средства прикупљена за редован рад, политички субјекат може користити за трошкове изборне кампање, под условом да их уплати на рачун из става 1. овог члана. Отварање рачуна из ст. 1. и 2. овог члана за коалицију, односно групу грађана уређује се споразумом о образовању тих политичких субјеката.

Чланом 31 став 4, 6 и 7 Закона о финансирању политичких активности прописано је да се уговором о образовању коалиције одређује политичка странка и одговорно лице за финансијско пословање, подношење извештаја, поштовање обавеза, забрана и ограничења прописаних овим законом, за вођење књига и контакт са Агенцијом. Коалиције и групе грађана су дужне да Агенцију обавештавају о именовану или промени одговорног лица, у року од три дана од дана његовог именовану, односно промене. Одговорно лице потписује све финансијске извештаје политичког субјекта и одговорно је за вођење евиденције у вези са финансирањем политичког субјекта.

Према члану 30 став 1 Закона о финансирању политичких активности, сва средства из јавних извора која није потрошио у току изборне кампање, политички субјекат је дужан да уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, до дана предвиђеног законом за подношење извештаја.

Чланом 27 став 1 и 2 Закона о финансирању политичких активности прописано је да су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни да воде књиговодство о свим приходима и расходима. Књиговодство се води по пореклу, висини и структури прихода и расхода, у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију.

Чланом 11 став 2 Правилника о евиденцијама и извештајима политичког субјекта прописано је да се новчана средства која унутар коалиције као политичког субјекта један коалициони партнер пренесе осталим коалиционим партнерима у складу са одредбама

коалиционог споразума о расподели средстава за финансирање редовног рада сматра расходом за оног ко средства преноси, а приходом за оног ко средства прима.

Коалиционим споразумима из 2022. године није уговорено да Странка врши пренос новчаних средства осталим коалиционим партнерима.

Откривена неправилност: Странка није евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима за 2022. годину на позицији Прихода по посебним прописима из буџета и осталих извора, уплаћена средства из јавних извора на посебан наменски рачун Странке за финансирање трошкова изборних кампања у износу од 68.834 хиљаде динара, што није у складу чланом 27 став 1 и 2 Закона о финансирању политичких активности, општим рачуноводственим начелима која су прописана чланом 23 Закона о рачуноводству и чланом 4 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, нити је у складу са чланом 39 и 40 поменутог Правилника.

Ризик: Услед неприказивања свих прихода у пословним књигама и финансијским извештајима, корисници финансијских извештаја неће имати информације о свим трансакцијама које су се десиле у пословној години на коју се финансијски извештаји односе.

Препорука број 7: Препоручујемо Странци да све трансакције које се односе на уплаћена средства из јавних извора евидентира у пословним књигама и прикаже у финансијским извештајима у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Пренос средстава Удружењу „Доста је било-Рестарт“, Београд

Део наведених примљених средства из јавних извора намењених за финансирање трошкова изборних кампања у износу од 68.772 хиљаде динара, Странка је пренела Удружењу „Доста је било-Рестарт“, Београд (у даљем тексту: Удружење)

Табела број 16: Преглед средстава која су пренета Удружењу у 2022. години

-у хиљадама динарима-

Р.бр	Датум преноса средстава удружењу	Намена	Износ за кампању	Износ за редован рад- (евидентирани приходи у пословним књигама)
1	25.3.2022	Парламентарни избори	10.000	
2	29.3.2022	Парламентарни избори	10.000	
3	31.3.2022	Парламентарни избори	498	
4	31.3.2022	Београдски избори	1.878	
5	1.4.2022	Председнички избори	10.000	
6	4.4.2022	Председнички избори	36.135	
7	6.4.2022	Бор - кампања	86	
8	6.4.2022	Парламентарни избори	2	
9	6.4.2022	Београдски избори	2	
10	23.9.2022	Редован рад-Аранђеловац	0	27
11	30.12.2022	Аранђеловац - Кампања	84	
12	30.12.2022	За редован рад-Аранђеловац	0	27
13	30.12.2022	Бор - кампања	87	
Укупно:			68.772	54

Предмет уговора од 7. фебруара 2022. године који су закључили Странка и Удружење је пословно-техничка сарадња у изборним кампањама која се састоји у ангажовању Удружења за поступање у својству агента Коалиције, према свим трећим лицима у вези са финансијским пословањем у предизборној кампањи, односно да у правном промету поступа у своје име и за рачун Коалиције. На основу наведеног уговора, након проглашења коначних резултата избора, обе уговорне стране су споразумно утврдиле коначне трошкове изборних кампања у укупном износу од 69.312 хиљада динара.

Према члану 1 наведеног уговора, Странка се обавезала да ће у току трајања уговора да даје јасна и прецизна упутства Удружењу у погледу обима и садржине агентуре.

Трошење средстава намењених за финансирање изборних кампања у 2022. години

На основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи од 7. фебруара 2022. године, обе уговорне стране (Странка и Удружење) су споразумно утврдиле коначне трошкове за сваку изборну кампању, посебно, и то:

Табела број 17: Коначни обрачуни трошкова изборних кампања које је Странка споразумно утврдила са Удружењем

-у хиљадама динарима-

Р.б.	Датум	Број	Сврха	Износ
1	31.7.2022.	5	За председничку кампању	46.414
2	31.7.2022.	6	За парламентарну кампању	20.580
3	31.7.2022.	4	За кампању у Београду	2.013
4	31.7.2022.	9	За кампању у Аранђеловцу	84
5	31.7.2022.	8	За кампању у Бору	87
6	31.7.2022.	7	За кампању у Кули	134
Укупно:				69.312

У пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину Странка није приказала трошење средстава примљених из јавних извора ради финансирања трошкова изборних кампања који су исказани у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима који су споразумно утврдиле Странка и Удружење у износу од 69.312 хиљада динара.

Откривена неправилност: У пословним књигама и финансијским извештајима за 2022. годину Странка није приказала трошење средстава примљених из јавних извора ради финансирања трошкова изборних кампања који су исказани у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које су споразумно утврдиле Странка и Удружење у износу од 69.312 хиљада динара, што није у складу са чланом 23 став 1 Закона о рачуноводству и чланом 4 Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, нити је у складу са чланом 39 и 41 поменутог Правилника.

Ризик: Услед необухватања и неприказивања свих пословних промена у финансијским извештајима, корисници финансијских извештаја неће имати информације о свим трансакцијама које су се десиле у пословној години на коју се финансијски извештаји односе.

Препорука број 8: Препоручујемо Странци да трошкове изборних кампања евидентира у пословним књигама и приказује у финансијским извештајима у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и

обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Трошкови изборних кампања-документација

Странка је приказала у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које је споразумно утврдила са Удружењем следеће трошкове изборних кампања у укупном износу од 69.312 хиљада динара:

Табела број 18: Преглед трошкова изборних кампања приказаних у Коначним обрачунима које су споразумно утврдили Странка и Удружење и у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетих Агенцији за спречавање корупције

-у хиљадама динара-

Р.б р.	Врста трошка	Кампања						Укупно
		Председ- ничка	Парламен- тарна	Београд	Кула	Бор	Аранђел овац	
1А	Трошкови изборног материјала	17.526	8.200	633	23	20	21	26.423
1а	Леци	3.326	1.501	162	-	-	-	4.989
1б	Леци- дистрибуција	365	155	27	-	-	-	547
1ц	Новине	1.514	681	76	-	-	-	2.271
1д	Новине - дистрибуција	3.563	1.614	168	-	-	-	5.345
1е	Билборди	6.175	3.088	-	-	-	-	9.263
1ф	Промотивни материјал	2.554	1.147	130	23	20	21	3.895
1г	Брендирање локала	29	14	-	-	-	-	43
1ф	Писање, дизај	-	-	70	-	-	-	70
2Б	Трошкови јавних догађаја	5.046	2.564	44	-	-	-	7.654
2а	Јавни догађаји	219	110	-	-	-	-	329
2б	Путни трошкови	841	421	-	-	-	-	1.262
2ц	Продукција	2.400	1.200	-	-	-	-	3.600
2д	Терен	1.586	833	44	-	-	-	2.463
3В	Трошкови оглашавања	15.681	6.030	491	-	10	8	22.220
3а	ТВ	1.653	827	-	-	10	8	2.498
3б	КАТВ	4.839	1.613	-	-	-	-	6.452
3ц	Радио	330	165	-	-	-	-	495
3д	Интернет	170	85	-	-	-	-	255
3е	Интернет оглашавање	2.649	542	341	-	-	-	3.532

Р.б р.	Врста трошка	Кампања						Укупно
		Председ- ничка	Парламен- тарна	Београд	Кула	Бор	Аранђел овац	
3ф	Остали трошкови	267	131	-	-	-	-	398
3г	Продукција	5.773	2.667	150	-	-	-	8.590
4Г	Остали трошкови изборне кампање	8.161	3.784	846	110	58	56	13.015
4а	Административ- ни трошкови	2.910	1.302	705	21	9	-	4.947
i	- Потписи	242	84	36	-	-	-	362
ii	-Правни тим	559	238	42	-	-	-	839
iii	-Оперативни тим	1.012	373	133	21	9	-	1.548
iv	Трошкови прикупљања потписа подршке бирача	1.097	607	494	-	-	-	2.198
4б	Остали путни трошкови	235	117	10	72	12	48	494
4ц	Комунални и режијски трошкови	222	111	-	-	-	-	333
4д	Закуп	1.681	840	-	-	-	-	2.521
4е	Трошкови комуникација	207	93	-	-	-	-	300
4ф	Маркетиншке агенције	218	98	11	-	-	-	327
4г	Опрема	2.408	1.083	120	-	-	-	3.611
4х	Остали непоменути трошкови	280	140	-	17	37	8	482
Укупно:		46.414	20.578	2.014	133	88	85	69.312

На основу документације достављене у поступку ревизије и накнадно прикупљене документације након достављања Приговора Странке на Нацрт извештаја о ревизији, утврђено је да за износ од најмање 38.278 хиљада динара нису презентоване веродостојне рачуноводствене исправе, односно докази којима се потврђује да се приказани трошкови у наведеном Коначном обрачуна и поднетим извештајима Агенцији за спречавање корупције односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности.

Табела број 19: Преглед трошкова изборних кампања за које није презентована веродостојна рачуноводствена документација односно докази

Р.б р.	Врста трошка	Износ приказан у извештајима	Износ	ОПИС
1	Трошкови изборног материјала			
1.1	Леци	4.989	2.210	Презентована су три рачуна Агенције за издавачку делатност и маркетинг "Printing" од 24.1.2022. године, који су издати пре уписа странке у Регистар политичких странака и пре отпочињања изборне кампање, и то: рачун број 7/22 - 1.310 хиљада динара и два рачуна са истим бројем 6/22 на износ од 515 хиљада динара и на износ од 385 хиљада динара.
1.2	Билборди	9.263	2.090	1) Достављена је фактура добављача "Реформа 031" број 17/03-2022 од 29.3.2022. године у износу од 1.665 хиљада динара, али није презентовани докази да су услуге закупа билборда и штампе плаката извршене. 2) Достављен је предрачун добављача "Screen media" број 1_3_2022 од 30.3.2022. године у износу од 425 хиљада динара.
2	Трошкови јавних догађаја			
2.1	Продукција	3.600	3.000	1) Достављени су рачуни Покрета "Живим за Србију" број 1/22 од 29.3.2022. године у износу од 1.000 хиљада динара и број 2/22 од 5.4.2022. године у износу од 2.000 хиљаде динара за консултантске услуге везане за изборе, без уговора и доказа о извршењу услуга (Коалиција Суверенисти: Саша Радуловић (ДЈБ), Милан Стаматаовић (ЗС) и др Јована Стојковић (ЖЗС)
2.2	Терен	2.463	2463	Није презентована документација (спецификација, фактуре и докази који се односе на трошкове у износу од 2.463 хиљаде динара.
3	Трошкови оглашавања			
3.1	ТВ	2.498	854	1) Достављени су предрачуни добављача "New wave creative" број 011/2022 од 21.3.2022. године у износу од 625 хиљада динара и добављача "Конзум Лав" д.о.о. број 4 од 29. марта 2023. године у укупном износу од 29 хиљада динара. 2) Уз рачуну добављача тв-5 д.о.о. број 97 од 4.4.2022. године у износу од 200 хиљада динара који не садржи врсту (опис) услуге, нису достављени докази из којих се може утврдити основ, врста и садржај пословне промене.
3.2	КАТВ	6.452	6.453	Није презентована спецификација, рачуни и докази о извршењу услуга.
3.3	Интернет оглашавање	3.532	3.532	Није презентована спецификација, рачуни и докази о извршењу услуга.

Р.б р.	Врста трошка	Износ приказан у извештајима	Износ	ОПИС
3.4	Остали трошкови	398	398	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
3.5	Продукција	8.590	5.464	Није презентована веродостојна рачуноводствена документација из које се може утврдити врста и садржај пословних промена (због прегледности већег броја ставки, приказане су табели број 20).
4	Остали трошкови изборне кампање			
4.1	Оперативни тим	1.548	1.548	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга
	Трошкови прикупљања потписа	2.198	2.198	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга
4.2	Остали путни трошкови	494	494	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
4.3	Комунални и режијски трошкови	333	333	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
4.4	Закуп	2.521	2.521	Нису презентовани докази да се трошкови закупа односе на трошкове изборне кампање
4.5	Трошкови комуникација	300	300	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
4.6	Маркетиншке агенције	327	327	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
4.7	Опрема	3.611	3.611	Уз рачуне који су презентовани, нема доказа о примопредаји опреме, (штампачи, лаптопови и др.) нити је опрема евидентирана у пословним књигама.
4.8	Остали непоменути трошкови	482	482	Није презентована спецификација, рачуни, и докази о извршењу услуга.
Укупно:			38.278	

Табела број 20: Преглед трошкова оглашавања – продукција за које није презентована веродостојна рачуноводствена документација односно докази

Број	Назив добављача	Број рачуна	Датум	Опис	Износ	Напомена
1	JS PR računarsko programiranje, Koraćica	04/2022	30.03.2022	рачунарско програмирање и инсертовање платформе за оглашавање	1.520	нема доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум промета
2	Gaura d.o.o. Београд	006/2022	01.04.2022	креирање визуелног решења за кампању, закуп огласног простора за ООХ кампање; организација и техничка подршка током промотивних активности (догађаји и трибине)	1.176	без доказа о извршењу услуга
3	PP SUGA SUGA, Beograd	007/2022	28.02.2022	дизајн материјала за конференције за медије и догађаје у фебруару 2022	90	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
4	PP SUGA SUGA, Beograd	08/2022	8.03.2022	дизајн промо материјала за штандове	205	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
5	PP SUGA SUGA, Beograd	009/2022	06.04.2022	дизајн промо материјала за штандове и излоге у марту 2022. године	90	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
6	PP SUGA SUGA, Beograd	010/2022	11.04.2022	дизајн билтена, флајера и материјала за завршне конвенције	275	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
7	PP SUGA SUGA, Beograd	011/2022	5.03.2022	видео продукција	261	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
8	PP SUGA SUGA, Beograd	012/2022	5.04.2022	видео продукција	261	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
9	PP SUGA SUGA, Beograd	013/2022	16.02.2022	видео продукција	150	без доказа о извршењу услуга; фактура не садржи датум извршења услуге
10	Соруwriter ПР Писање садржаја за дигиталне медије и штампу, Beograd	1/2022	16.02.2022	copywriting	200	нема доказа да су услуге извршене у наведеном износу

Број	Назив добављача	Број рачуна	Датум	Опис	Износ	Напомена
11	Соруwriter ПР Писање садржаја за дигиталне медије и штампу, Београд	2/2022	18.03.2022	услуге сорuwritingа за предизборну кампању	295	без доказа о извршењу услуга
12	Соруwriter ПР Писање садржаја за дигиталне медије и штампу, Београд	3/2022	25.04.2022	услуге сорuwritingа за предизборну кампању	262	без доказа о извршењу услуга; датум промета 25. април 2022. године)
13	Black Brick ПР Агенција за специјализовану и канцеларисјку подршку, Sorot	000/2022	нема	професионално студијско фотографисање 29 особа, са шминком и фризуром, ретуширање 85 појединачних и 4 групне фотографије, откуп свих фотографија (око 1500)	354	Неоверен рачун без датума и потписа; без доказа о извршењу услуга.
14	Black Brick ПР Агенција за специјализовану и канцеларисјку подршку, Sorot	011/2022	30.03.2022	орагнизација кампање	115	Рачун није оверен, нити потписан; без доказа о извршењу услуга и датума промета
15	Black Brick ПР Агенција за специјализовану и канцеларисјку подршку, Sorot	013/2022		орагнизација кампање	120	Рачун није оверен, нити потписан; без доказа о извршењу услуга и датума промета.
16	"Vitimedia", Београд	1904202200 01	19.04.2022	снимање и монтажа видео материјала	90	фактура није оверена, нити потписана; без доказа о извршењу услуга.
	Укупно:				5.464	

Чланом 23 Закона о финансирању изборних активности прописано је да су трошкови изборне кампање, трошкови свих активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 2. алинеја пета овог закона. Средства прикупљена из јавних и приватних извора, кредита и зајмова, за финансирање трошкова изборне кампање могу се користити само за активности из става 1. овог члана. На свако изнајмљивање термина у медијима примењују се прописи и правила којима се уређује поступање медија у изборној кампањи. Уколико политички субјекти врше поделу рекламног материјала, брошура, лифлета, публикација дужни су да овај материјал обележе са прецизним подацима о називу субјекта који пружа услуге израде рекламног материјала, брошура, лифлета, публикација. Оглас и сваки други вид рекламног материјала који се користи у изборној кампањи мора да садржи идентификацију политичког субјекта који учествује у изборној кампањи.

Чланом 23 став 6 Закона о финансирању политичких активности²⁰ прописано је да се средства прикупљена из јавних извора, кредита и зајмова за финансирање трошкова изборне кампање могу користити само за активности из става 1 овог члана. (само за активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 2 алинеја пета овог закона).

Према члану 2 алинеја 5 трошкови изборне кампање "изборна кампања" представља скуп активности политичких субјеката које почињу од дана расписивања избора и окончавају се даном доношења укупног извештаја о резултатима избора, у сврху јавног представљања учесника у изборима и њихових изборних програма и позивања бирача да за њих гласају, односно да не гласају за друге учеснике на изборима и које обухватају: рад са бирачима и чланством; организовање и одржавање скупова; промоцију, израду и поделу рекламног материјала, брошура, лифлета и публикација; политичко оглашавање; истраживање јавног мњења, медијске, маркетиншке, ПР и консултантске услуге; спровођење обука за страначке активности, као и друге сличне активности; остале активности чији су трошкови недвосмислено повезани са изборном кампањом.

Члановима 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичког субјекта прописано је да се извештаји о трошковима изборне кампање (Образац И2-К и И2-П) сачињавају на основу књиговодствене документације, евиденција прописаних овим правилником и пратеће веродостојне документације (извештаји о променама и стању средстава на рачуну, благајнички налози и дневници, пописне листе, уговори, рачуни, записници о примопредаји, потврде о пријему, обрачуни и др.).

Чланом 15 Правилника о евиденцијама политичког субјекта одређено је да се неће сматрати трошком изборне кампање трошак који настане за време изборне кампање, а иначе настаје у вези са редовним радом политичког субјекта и измирен је са рачуна за финансирање редовног рада.

Откривена неправилност: Странка је приказала трошкове изборних кампања у износу од 69.312 хиљада динара у Коначним извештајима о трошковима изборних кампања И2-К поднетим Агенцији за спречавање корупције и у Коначним обрачунима које је споразумно утврдила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд. У поступку ревизије Странка није презентовала веродостојне рачуноводствене исправе, односно доказе којима се потврђује да се приказани трошкови у Коначним обрачунима и поднетим извештајима Агенцији за спречавање корупције односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности у износу од најмање 38.278 хиљада динара, а што није у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству и чл. 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката.

²⁰ „Службени гласник РС“, број 14/22

Ризик: Трошење примљених средстава из јавних извора за финансирање трошкова изборних кампања без веродостојних рачуноводствених исправа указује на ризик да средства нису искоришћена у сврхе за које су намењена.

Препорука број 9: Препоручујемо Странци да за трошкове изборних кампања обезбеди веродостојну рачуноводствену документацију из које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословних промена у складу са чланом 9 Закона о рачуноводству и чл. 12 и 16 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката, односно доказе да се исти односе на активности које се сматрају изборном кампањом у смислу члана 23 и члана 2 алинеја 5 Закона о финансирању политичких активности.

У вези са наведеним, руководство Странке је доставило писано образложење у коме је наведено следеће:

„Имајући у виду чињеницу да је поступак ревизије ДРИ у односу на субјекта ревизије политичку странку Доста је било у многоме специфичан, како у погледу времена у коме се ревизија обавља, тако и у погледу правног и финансијског положаја субјекта ревизије, субјект ревизије овом приликом истиче те специфичности, за које налази да су веома важне. Реч је о следећим специфичностима:

- Политичка странка Доста је било је једина политичка организација чији је поступак оснивања трајао више од 5 година. За то време, ова организација је поступала у складу са својим оснивачким актима и Статутом, али пошто није била уписана у регистар политичких странака на изборе је излазила у систему синхронизованих група грађана, које су биле део једне организације. Међутим, како групе грађана немају својство правног лица, како не могу као ентитети отворати своје рачуне већ се сви буџетски приходи сливају на рачуне физичких лица, да би обезбедила транспарентност и проверљивост трошења средстава из буџета, али и да би уједно уопште могла да ступа у правне односе приликом финансирања кампања и редовног рада, организација је сав промет обављала преко Удружења грађана Доста је било- Рестарт, који јесте био правно лице.
- Што се регистрације странке тиче, она се десила у току изборне кампање када су већ расписани избори за председника Републике и народне посланике, као и локални избори 2022. године. Због интереса не само организације већ и јавног поретка, организација је морала да изађе на изборе и то као политичка странка. Ово и поред чињенице да је много ефикасније било да је ова организација на изборе изашла као и на све претходне кроз систем организованих група грађана, али то би била злоупотреба права и организација то није хтела да ради. Како је опште познато, у току изборне кампање није могуће радити пренос до тада успостављених процедура, што је од већ компликован процес. Управо из тих разлога, организација је одлучила да и у тим изборима све финансијске активности спроведе као и до тада- путем агента удружења грађана, и то из разлога јер другог избора није било, а странка није нашла да је тај модалитет на било који начин супротан закону.
- Како је након избора странка остала испод изборног цензуса, те више није имала средства за редовно финансирање и ангажовање стручних лица које би обезбедиле висок степен професионалности, већ је била принуђена да особље сведе на минимум. У таквим околностима, странка је урадила извештај о трошковима кампање који јесте истинит.
- Управо ове специфичне околности су и довеле до тога да неки рачуни које су издати агенту од стране трећих лица и нису беспрекорни у формалном смислу, али то свакако не значи да трошак није стваран и да иза таквих трошкова има било каквих незаконитости.

Сматрамо да поједини формалин пропусти у погледу појединих рачуна које су трећа лица издала агенту, све и да постоје нису плод било чега другог до изузетно компликоване правне и фактичке ситуације у којој се странка налазила у том тренутку“.

Цена услуга по Уговору о пословно-техничкој сарадњи од 7. фебруара 2022. године

Одредбама члана 9 став 1 Закона о финансирању политичких активности прописано је да је прилог новчани износ, осим чланарине, који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту, поклон, као и услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних. Истим чланом 9 став 6 наведеног закона прописано је и да је Политички субјекат дужан да евидентира прилог из става 1. овог члана.

Уговором о пословно-техничкој сарадњи од 7. фебруара 2022. године који су закључили Странка и Удружење „Доста је било-Рестарт“ није уговорена цена услуга које је Удружење пружило у изборним кампањама у 2022. години, нити је утврђена вредност услуга које Удружење пружа Странци без накнаде, а које према чланом 9 Закона о финансирању политичких активности имају карактер прилога.

Чланом 27 Закона о финансирању политичких активности прописано је да су политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке дужни да воде посебну евиденцију о прилозима, поклонима и пруженим услугама без накнаде, односно под условима који одступају од тржишних, као и евиденцију о имовини.

Чланом 3 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката²¹ (Сл. Гласник РС, бр.23/2022) прописано је да вредност прилога датог у виду услуге пружене без накнаде или у виду поклона исказује се као тржишна вредност пружене услуге, односно датог поклона. Вредност прилога датог у виду услуге пружене под условима који одступају од тржишних процењује се с обзиром на одступања од уобичајене цене, рока и места извршења услуге. Одступања из ст. 1. и 2. овог члана морају се назначити у уговору о пружању услуга или о поклону или у рачуну издатом за пружену услугу. Вредност прилога из става 2. овог члана исказује се као разлика између тржишне и уговорене вредности пружене услуге. Услуга пружена под условима који одступају од тржишних пружена од стране физичког лица које није регистровано код надлежног органа за пружање такве услуге евидентира се као услуга пружена без накнаде.

Чланом 5 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката прописано је да се евиденције из члана 2 и 4 овог правилника воде према времену настанка промена (хронолошки), на основу уредне и веродостојне документације (извештаји о променама и стању средстава на рачуну, благајнички налози и дневници, пописне листе, уговори, рачуни, записници о примопредаји, потврде пријема, обрачуни, писане изјаве даваоца прилога, пружаоце услуга и др.).

У пословним књигама Странке нису исказани трошкови по основу услуга пружених од стране Удружења, нити је Странка приказала у посебним евиденцијама прилоге по основу пружених услуга без накнаде, односно под условима који одступају од тржишних у складу чланом 9 став 6 и чланом 27 Закона о финансирању политичких активности.

Према члану 12 став 1 Закона, забрањено је финансирање политичког субјекта од: страних држава; страних физичких и правних лица, осим међународних политичких удружења; анонимних дародаваца; јавних установа, јавних предузећа, привредних друштава и предузетника који обављају услуге од општег интереса; установа и предузећа са учешћем државног капитала; других организација које врше јавна овлашћења и појединаца којима је по закону забрањено да буду чланови политичких странака; синдиката; удружења и других недобитних организација; црква и верских заједница; приређивача игара на срећу; увозника, извозника и произвођача акцизних производа; правних лица и предузетника који имају

²¹ „Службени гласник РС“, број 23/22

доспеле, а неизмирене обавезе по основу јавних прихода, осим уколико овим законом није другачије одређено.

Откривена неправилност: Уговором о пословно-техничкој сарадњи у изборним кампањама од 7. фебруара 2022. године који је Странка закључила са Удружењем „Доста је било-Рестарт“, Београд није утврђена цена услуга Удружења, нити је у наведеном уговору назначена тржишна вредност услуга које Удружење пружа Странци без накнаде, што није у складу са чланом 3 став 3 Правилника о евиденцијама и извештајима политичких субјеката, а у вези са чланом 9 Закона о финансирању политичких активности.

Ризик: Уколико се цена услуге Удружења не утврди уговором, постоји ризик да од нетранспарентног и недозвољеног финансирања Странке.

Препорука број 10: Препоручујемо Странци да уговорима које закључује са другим правним лицима утврди цену услуга или да назначи тржишну вредност услуга које прима без накнаде.

3.2.3. Потенцијалне обавезе

Потенцијалне обавезе представљају могуће обавезе које настају по основу прошлих догађаја и чије ће постојање бити потврђено само настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом субјеката ревизије или су то садашње обавезе које настају по основу прошлих догађаја или нису признате, јер није вероватно да ће бити захтеван одлив средстава за измирење обавеза или износ обавеза не може да буде довољно поуздано процењен.

Статус судских и других спорова

Према писаном обавештењу Странке које је дато на основу Захтева Државне ревизорске институције од 23. маја 2023. године, против Странке се на дан 31. децембра 2022. године не воде судски спорови.

3.3. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора

Између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора није било значајних догађаја.

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ „ДОСТА ЈЕ БИЛО“, БЕОГРАД
ЗА 2022. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

- 1. Биланс стања на дан 31.12.2022. године**
- 2. Биланс успеха у периоду од 01.01. до 31.12.2022. године**

Попуњава друго правно лице

Матични број 18379627	Шифра делатности 9492	ПИБ 112888664
Назив 'DOSTA JE BILO'		
Седиште Beograd (Stari Grad), NUŠIĆEVA 27		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
	А. СТАЛНА ИМОВИНА (0002 + 0003 + 0009 + 0010 + 0011 + 0012)	0001				
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	0002				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	0003				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0009				
04	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	0010				
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	0011				
28 (део)	VI. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0012				
	Б. ОБРТНА ИМОВИНА (0014 + 0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0013		144		
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ	0014				
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	0019				
22 и 27	III. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0020				
23	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	0021				
24	V. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0022		144		
28 (део)	VI. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0023				
	В. УКУПНА АКТИВА (0001 + 0013)	0024		144		
88	Г. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0025				
	ПАСИВА					
	А. УЛОЗИ (СОПСТВЕНИ ИЗВОРИ) (0402 + 0403 - 0404 + 0405 - 0408) ≥ 0	0401				
30	I. УЛОЗИ (СОПСТВЕНИ ИЗВОРИ) ОСНИВАЧА И ДРУГИХ ЛИЦА	0402				
330 и потражни салдо рачуна 331	II. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ	0403				
дуговни салдо рачуна 331	III. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ	0404				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
34	IV. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	0405				
35	V. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА	0408		8.877		
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0412 + 0413)	0411				
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0412				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0413				
495 (део)	В. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0416		10		
49 (део), осим 495	Г. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0417				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0419 + 0420 + 0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425)	0418		9.011		
463	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0419				
42	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	0420				
43	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	0421				
45, 46, осим 463 и 47	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0422		9.011		
48 осим 481	V. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0423				
481	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ ИЗ РЕЗУЛТАТА	0424				
49 (део)	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0425				
	Ђ. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗНАД ВИСИНЕ УЛОГА (СОПСТВЕНИХ ИЗВОРА) (0411 + 0416 + 0417 + 0418 - 0024) ≥ 0 = (0404 + 0408 - 0402 - 0403 - 0405) ≥ 0	0426		8.877		
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0411 + 0416 + 0417 + 0418 - 0426)	0427		144		
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0428				

у _____

Законски заступник

дана _____

Попуњава друго правно лице

Матични број 18379627

Шифра делатности 9492

ПИБ 112888664

Назив 'DOSTA JE BILO'

Седиште Beograd (Stari Grad), NUŠIĆEVA 27

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 11.02.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007 - 1008 + 1009)	1001		54	
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ, ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	1002			
630 и 631	II. ПРИХОДИ ОД ЧЛАНАРИНА И ЧЛАНСКИХ ДОПРИНОСА	1003			
632 и 639	III. ПРИХОДИ ПО ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА ИЗ БУЏЕТА И ОСТАЛИХ ИЗВОРА	1004			
64	IV. ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ДОТАЦИЈА, СУБВЕНЦИЈА И СЛ.	1005		54	
65	V. ПРИХОДИ ОД НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	1006			
620	VI. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА	1007			
621	VII. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА	1008			
61	VIII. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА РОБЕ, ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	1009			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015 + 1016 + 1017 + 1018)	1010		8.931	
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1011			
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И ЕНЕРГИЈЕ	1012		32	
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1013		379	
53	IV. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1014		4.188	
540	V. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1015			
541	VI. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1016			
557	VII. ТРОШКОВИ ДОНАЦИЈА	1017			
55, осим 557	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1018		4.332	
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1010) ≥ 0	1019			
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1010 - 1001) ≥ 0	1020		8.877	
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026)	1021			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				текућа година	претходна година
1	2	3	4	5	6
660	I. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ ОД МАТИЧНОГ, ЗАВИСНИХ И ОСТАЛИХ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА	1022			
661	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1023			
662 и 663	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И ОСТАЛИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА	1024			
664	IV. ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ	1025			
669	V. ОСТАЛИ ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	1026			
56	Б. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027			
560	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1029			
563, 564 и 566	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И ОСТАЛИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА	1030			
569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1031			
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1021 - 1027)	1032			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1021)	1033			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА	1034			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА	1035			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1036			
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1037			
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1021 + 1034 + 1036)	1038		54	
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1010 + 1027 + 1035 + 1037)	1039		8.931	
	М. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1038 - 1039) ≥ 0	1040			
	Н. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1039 - 1038) ≥ 0	1041		8.877	
69-59	Њ. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1042			
59-69	О. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1043			
	П. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1040 - 1041 + 1042 - 1043) ≥ 0	1044			
	Р. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1041 - 1040 + 1043 - 1042) ≥ 0	1045		8.877	

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Напомена број	И з н о с	
				текућа година	претходна година
1	2	3	4	5	6
721	С. ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1046			
	Т. НЕТО ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА (1044 - 1045 - 1046) ≥ 0	1047			
	Ђ. НЕТО ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА (1045 - 1044 + 1046) ≥ 0	1048		8.877	

у _____ дана _____	Законски заступник _____
---------------------------	-----------------------------

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за друга правна лица („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).